

Gujarat

FARMERS GUIDE (Gujrati Language)

Agro Climatic Zone–XIII

(Gujarat Plains and Hills region)

GOVT.OF INDIA
MINISTRY OF AGRICULTURE
(DEPARTMENT OF AGRICULTURE AND COOPERATION)
CENTRAL FARM MACHINERY TRAINING & TESTING INSTITUTE
TRACTOR NAGAR, BUDNI 466 445 (M.P.)

E-mail : fmti-mp@hub.nic.in

Web site : dacnet.nic.in/cfmtti

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમ	શિર્ષક	પેજ.નં
1	પરિચય સામાન્ય માહિતી કૃષિ અને ઉપકૃષિ આબોહવા પાકની ભાત માલિકીની જમીનની ભાત ખેતરમાં યાંત્રીકરણની તક	2-3
2	સૂચવેલ ખેતીના યંત્રો અને સાધનો માટે મુખ્યપાકની રીતો a) ડાંગર-ઘંઉ-તેલીબીયા-કઠોળ b) ડાંગર-ડાંગર c) ડાંગર-શેરડી-તેલીબિયા d) ઘંઉ-તેલીબિયા-કઠોળ	4-5 6 7 8
3	જુદા-જુદા ખેતી ઓપરેશન માટેના યંત્રો અને સાધનો a) ખેડ માટેના ઓજાર b) વાવવા માટેના સાધન c) નિંદામણ માટેના સાધન d) પીપી સાધન e) લલણી માટેના સાધન f) ડૂંડામાંથી દાણા છૂટા પાડવા માટેના સાધનો	9-18 19-26 27-28 29-32 33-40 41-42
4	મહત્તમ પરવાનગી સહાયક ફાર્મ યાંત્રીકરણ પેટર્ન	43
5	રાજ્યમાં કૃષિ મશીનરી અને સાધનો ઉત્પાદકોની યાદી	44-47

પરિચય

A. સામાન્ય માહિતી:—

ગુજરાત રાજ્ય ૨૦'૧' અને ૨૪'૭' અક્ષાંશ અને ૬૮'૪' અને ૭૪'૪' રેખાંશ વચ્ચે આવેલું છે. તેનો વિસ્તાર ૧૯.૬ mha છે. જે ભારતનો ૬ % ભૌગોલિક વિસ્તાર ધરાવે છે. ૨૦૦૧ માં ગુજરાતની વસ્તી ૫,૦૫,૯૬, ૯૯૨ હતી. જેમાં ૨,૬૩,૪૪,૦૫૩ પુરૂષો અને ૨,૪૨,૫૨,૯૩૯ સ્ત્રીઓનો સમાવેશ થાય છે. તે ભારતની વસ્તીના ૪.૯૩% છે. દેશની સરેરાશ વસ્તી ૭૨.૨૨% છે. જેની સરખામણીમાં ગુજરાતના ગામોની વસ્તી માત્ર ૬૨.૬૫ % છે. રાજ્યમાં વસ્તીવધારાનો દર ૨૫૮ / કિમી હતો. મહત્તમ વસ્તીવધારાનો દર ગુજરાતના મધ્ય અને દક્ષિણ વિસ્તારમાં હતો. જ્યારે ન્યૂનતમ દર (૩૪ /કિમી) કર્ણમાં હતો. અંતિમ સિંચાઈ સંભવિત અંદાજે ૬.૫ લાખ હેક્ટર છે. ૨.૫૫ mha નું ભૂગર્ભ જળ બાકી વધેલા સપાટી પરના પાણી કરતા, તેથી ૫૫% સિંચાઈ સંભવિત વધારે કરવામાં આવેલ છે. આશરે ૮૦ % ભૂગર્ભ જળસ્ત્રોતો વપરાય ચૂક્યા છે. અને ભવિષ્યમાં મોટાભાગની સિંચાઈ સપાટી પરના પાણીના ઉપયોગથી કરવામાં આવશે. રાજ્યમાં ત્રીજા ભાગનું સિંચાઈના પાણીનો ડાંગર અને ઘઉંમાં ઉપયોગ થતો હતો. છતાં પણ તે બન્ને પાકનું ઉત્પાદન (દેખાવ) સારો નથી. ખેતી દ્વારા સિંચાઈ સ્ત્રોતનો વધુ ઉચિત ઉપયોગ રાજ્યનું વળતર વધારવા કરી શકે છે.

B. કૃષિ અને ઉપકૃષિ આબોહવા ઝોન:—

ગુજરાત કૃષિ આબોહવા ઝોન XIII માં છે કે જેને ગુજરાતનો સપાટ અને પહાડી વિસ્તાર કહે છે. સાંસ્કૃતિક રીતે ગુજરાત ત્રણ વિભાગોમાં વહેંચવાયેલું છે. જેમ કે, ૧) મુખ્ય જમીન વિસ્તાર ઉત્તરમાં કચ્છના રણ અને અરવલ્લીની પર્વતમાળાઓથી દક્ષિણમાં દમણગંગા સુધી વિસ્તરેલી છે. ૨) સૌરાષ્ટ્રનો ડુંગરાળ દ્વિપકલ્પ ક્ષેત્ર અને કચ્છનો ખડકાળ વિસ્તાર અને ૩) ઉત્તર-પૂર્વ પહાડી શ્રેણી. હવે તે સાત વિભાગોમાં વહેંચાયેલ છે. દક્ષિણનો પહાડી વિસ્તાર (ડાંગ, વલસાડ), દક્ષિણ ગુજરાત, મધ્ય ગુજરાત, ઉત્તર ગુજરાત, ઉત્તર-પશ્ચિમ સૂકો પ્રદેશ, ઉત્તર સૌરાષ્ટ્ર અને દક્ષિણ સૌરાષ્ટ્ર. મોટા ભાગનું ગુજરાત ઉષ્મીય વર્ગ હેઠળ છે. જેનું સરેરાશ જમીન તાપમાન ૨૮' સે ને પણ ઓળંગી જાય છે. સામાન્ય હવાનું તાપમાન જાન્યુઆરીમાં ૧૦' સે ઉપર રહે છે. ઉત્તર અને ઉત્તર-પશ્ચિમ ગુજરાતમાં મે મહિનામાં મહત્તમ તાપમાન ૪૦' સે રહે છે. વરસાદ એ મહત્વનો વાતાવરણનો ભાગ છે. સરેરાશ વરસાદ ૮૨૮ મીમી છે. મોટા ભાગે જૂન થી સપ્ટેમ્બર મહિનાના સમયગાળામાં ૩૫ દિવસમાં ૫૦ % ના ગુણાંક તફાવત સાથે પ્રાપ્ત છે. તેનો વિસ્તાર ૩૦૦ મીમી ઉત્તર-પશ્ચિમ થી ૨૦૦૦ મીમી દક્ષિણ -પૂર્વ, ગુજરાતના ૨૬ જિલ્લાઓમાંથી ૧૨ જિલ્લાઓ અછત વિસ્તારમાં છે. ઓછા વરસાદના વર્ષમાં, મહત્વના પાકોની ઉપજ કે જેમ કે મગફળી કે જે વરસાદ પર આધારિત છે તેની ઉપર ૭૦ % કે તેથી વધારે ઘટી શકે છે.

C. પાકની ભાત:-

ચોમાસાની ઋતુના મુખ્ય પાકો જુવાર, બાજરી, મકાઈ, ડાંગર, મગફળી અને શિયાળાની ઋતુમાં કપાસ, ઘઉં રાઈ, હળદર અને શાકભાજી થાય છે. તે ઉપરાંત શેરડી પણ કેટલાંક વિસ્તારમાં ઉગાડવામાં આવે છે. ગુજરાતમાં ડાંગર, ઘઉં, કઠોળ અને કપાસનો દેખાવ સરેરાશ વાર્ષિક ઉપજ કરતા ઓછો છે. જ્યારે અનાજ, તેલીબિયા, અને ડુંગળીનો દેખાવ સરેરાશ વાર્ષિક ઉપજ કરતાં વધારે છે. બટાકા મુખ્ય પાક નહિ હોવા છતાં તેની ઉપજ ગુજરાતમાં વધારે છે. ગુજરાત બાજરી, મગફળી, સિસમ, રાઈ, એરંડા, ડુંગળી, કેળા, ચિકુ, જામફળ, કોબીજ અને તમાકુના ઉત્પાદનનાં સંદર્ભમાં પ્રથમ ત્રણ કક્ષામાં સ્થાન ધરાવે છે.

D. Land Holdings:-

છેલ્લા ૧૦ વર્ષો દરમિયાન વાવેતર વિસ્તાર ૯.૬૦ mha થી વધીને ૯.૬૭ mha હતો. તે ગુજરાતના કુલ વિસ્તારના, ૯ % કરતા પણ ઓછું છે. પાકનું ઉત્પાદન વરસાદ પ્રમાણે બદલાય છે. અને તે હાલના વર્ષોમાં આશરે ૧૫૦ % જેટલું થયું છે. ૧૯૯૦-૯૧ માં ૩૫,૩૨,૦૦૦ જમીન ધારકો હતા. આ આંકડો ૧૯૯૫-૯૬ માં વધીને ૩૭,૮૧,૦૦૦ થયો હતો, અને તે સમયગાળામાં Operational holding નો સરેરાશ કદ વધીને ૨.૯૩ ha થી ૨.૬૨ ha થયું. દેશના સ્તરના ૭૮% ની સામે, ૧૯૯૫-૯૬ માં આશરે ૫૫ % સામાન્ય અને નાના કદના જૂથમાં સમાવેશ થયો હતો. દેશની સરેરાશ કરતા ધારકોનું પ્રમાણ કદ ૮૬ % વધારે હતું.

E. ખેતીમાં યાંત્રીકરણ તક:-

બાકીના ભારતમાં, પશુ ધ્વારા પાવરનું ઈલેક્ટ્રીક-યાંત્રિક પાવરમાં સ્થિર સ્થળાંતર થતું હતું. તે હોવા છતાં ગુજરાતમાં તેનો બદલવાનો દર આગળ પડતા ખેતીના રાજ્યો કરતા ઓછો છે. પાવરની ઉપલબ્ધતાઓ અંદાજ ૧.૨૦ કિલોવોટ/હેક્ટર છે. તેમાંથી ૯૦ % પાવર ટ્રેક્ટર, એન્જીન અને મોટરમાંથી આવે છે.

ડાંગર-ઘઉં-તેલીબિયા-કઠોળ

અ.નં	યંત્રના પ્રકાર	કિંમત પ્રતિ યુનિટ (રૂપિયા-લાખમાં)	સાધનોની વિસ્તૃત માહિતી
૧	ખેડ ઓજાર		
	ડિસ્ક હેરો (થાળીવાળો કરબ)	0.46	પેજ નં. 15
	ડક ફુડ કલ્ટીવેટર	0.20	પેજ નં. 16
	રોટાવેટર ૬ ફુટ	0.70	પેજ નં. 13
	લેસર લેન્ડ લેવલર	3.50	પેજ નં. 10
	સબસોઈલર	0.25	પેજ નં. 14
	એમ.બી. પ્લાઉ-૨ બોટમ	0.27	પેજ નં. 12
	ડિસ્ક પ્લાઉ-૨ ડિસ્ક	0.32	પેજ નં. 11
	કલ્ટી પેકર	0.60	પેજ નં. 17
	રીવર્સીબલ પ્લાઉ (ફરી શકે તેવું હળ)	0.60	પેજ નં. ...
૨	વાવણી માટેના સાધનો:- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	રાઈસ ટ્રાન્સપ્લાન્ટર ૬ હાર	2.0	પેજ નં. 19
	મલ્ટી-સીડ કમ ફર્ટીલાઈઝશન ડ્રીલ	0.40	પેજ નં. ...
	ઝીરો ટીલ સીડ ડ્રીલ	0.30	પેજ નં. 21
	રીજર સીડર	0.50	પેજ નં.
	સ્ટ્રીપ ટીલ ડ્રીલ	0.45	પેજ નં. 22
	રેઈઝડ બેડ પ્લાન્ટર	40.00	પેજ નં. 23
૩	નીંદણ માટેના ઓજાર:- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	કોનો વીડર	0.02	પેજ નં. 27
	સ્વયંસંચાલિત પાવર વીડર	0.80	પેજ નં. 28
	ડ્રાયલેન્ડ પેટ વીડર	0.02	પેજ નં. ...
	સ્વીપ ટાઈન કલ્ટીવેટર	0.30	પેજ નં. 16

અ.નં.	ચંત્રના પ્રકાર	કિંમત પ્રતિ યુનિટ (રૂ. લાખમાં)	સાધનોની વિસ્તૃત માહિતી
૪	પાક સંરક્ષણ માટેના સાધનો:— વિસ્તાર, કદ અને પાકની ઉચાઈ પ્રમાણે કોઈ પણ એક કે સામૂહિક રીતે ઉપયોગ કરી શકાય.		
	નેપ્સેક પંપ (ખભે રાખીને ચલાવતો પંપ)	0.025	પેજ નં. 31
	નેપ્સેક પાવર પંપ	0.12	પેજ નં. 32
	ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતો બુમ પંપ	0.50	પેજ નં. 30
	સ્વયંસંચાલિત હાઈ કલીયરન્સ પંપ	0.40	પેજ નં. ...
		0.85	પેજ નં. 31
૫	લણણી (કાપણી) માટેનાં સાધનો:— ખેતરના કદ પ્રમાણે કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	સ્ટ્રો કમ્બાઈન	1.60	પેજ નં. 38
	સ્વયંસંચાલિત કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર – ૧૪ ફુટ	14.0	પેજ નં. 36
	સ્વયંસંચાલિત રીપર –કમ-બાઈન્ડર	2.50	પેજ નં. 34
	સ્વયંસંચાલિત રીપર	1.00	પેજ નં. 33
	ટ્રેક્ટર ચલિત વર્ટિકલ કન્વેયર રીપર	8.00	પેજ નં. 35
૬	શ્રે સીંગ સાધનો:— તેનો ઉપયોગ કાપણી પછી કરી શકાય છે.		
	મલ્ટી ક્રોપ શ્રેશર	1.00	પેજ નં. 47
	અક્ષીય ફ્લો પેડી શ્રેશર	0.70	પેજ નં. 42

યોખા-યોખા (ડાંગર-ડાંગર)

અ.નં.	યંત્રના પ્રકાર	કિંમત પ્રતિ યુનિટ (રૂ. લાખમાં)	સાધનોની વિસ્તૃત માહિતી
૧	ખેત માટેના ઓજાર:-		
	ડિસ્ક હેરો (થાળી વાળો કરબ)	0.46	પેજ નં. 15
	ડક ફુટ કલ્ટીવેટર	0.20	પેજ નં. 16
	રોટાવેટર	0.70	પેજ નં. 13
	લેસર લેન્ડ લેવલર (જમીનને સમતલ કરવા માટે)	3.50	પેજ નં. 10
	ડિસ્ક પ્લાઉ (તાવડીયો હળ)	0.32	પેજ નં. 11
૨	વાવણી માટેનાં સાધનો:- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	રાઈસ ટ્રાન્સપ્લાન્ટર ૬ હાર	2.0	પેજ નં. 19
	ડાયરેક્ટ રાઈસ સીડર	0.25	પેજ નં. ...
૩	નીંદણ માટેના ઓજાર- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	કોનો વીડર	0.02	પેજ નં. 27
	સ્વયંસંચાલિત પાવર વીડર	0.80	પેજ નં. 28
૪	પાક સંરક્ષણ માટેના સાધનો:- વિસ્તાર, કદ અને પાકની ઉંચાઈ પ્રમાણે કોઈપણ એકે કે સામૂહિક રીતે ઉપયોગ કરી શકાય.		
	નેપ્સેક પંપ	0.025	પેજ નં. 31
	નેપ્સેક પાવર પંપ	0.12	પેજ નં. 32
૫	લણણી (કાપણી) માટેના સાધનો:- ખેતરના કદ પ્રમાણે કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	ટ્રેક ટાઈપ કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર	14.0	પેજ નં. 36
	સ્વયંસંચાલિત રીપર કમ બાઈન્ડર	2.50	પેજ નં. 34
	સ્વયંસંચાલિત રીપર	1.00	પેજ નં. 33
૬	શ્રે સીંગના સાધનો:- કાપણી પછી તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.		
	અક્ષીય ફ્લો પેડી શ્રેસર	0.70	પેજ નં. 42

યોખા-શેરડી-તેલીબિયા

અ.નં.	યંત્રના પ્રકાર	કિંમત પ્રતિ યુનિટ (રૂ. લાખમાં)	સાધનોની વિસ્તૃત માહિતી
૧	ખેત માટેના ઓજાર:-		
	ડિસ્ક હેરો (થાળી વાળો કરબ)	0.46	પેજ નં. 15
	ડક ફુટ દાંતી (બતકના પગ જેવી દાંતી) કલ્ટીવેટર	0.20	પેજ નં. 16
	રોટાવેટર ૬ ફુટ	0.70	પેજ નં. 13
	લેસર લેન્ડ લેવલર (જમીનને સમતલ કરવા માટે)	3.50	પેજ નં. 10
	૨ તળિયાવાળુ ચવળાવાળુ હળ	0.27	પેજ નં. 12
	૨ ડિસ્કવાળુ ડિસ્ક હળ	0.32	પેજ નં. 11
	રિવર્સીબલ હળ (ધુમતુ હળ)	0.60	પેજ નં. ...
૨	વાવણી માટેનાં સાધનો:- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	રાઈસ ટ્રાન્સપ્લાન્ટર ૬ હાર	2.0	પેજ નં. 19
	સ્વયંસંચાલિત શેરડી કાપીને વાવતુ પ્લાન્ટર	1.0	પેજ નં. 26
	મલ્ટી-સીડ-કમ ફર્ટીલાઈઝર ડ્રીલ	0.40	પેજ નં. ...
	ઝીરો ટીલ ઓરણી	0.30	પેજ નં. 21
	રેઈડઝ બેડ પ્લાન્ટર	40.00	પેજ નં. 23
૩	નીંદણ માટેના ઓજાર- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	કોનો વીડર	0.02	પેજ નં. 27
	સ્વયંસંચાલિત પાવર વીડર	0.80	પેજ નં. 28
	સ્વીપ ટાઈન દાંતી (કલ્ટીવેટર)	0.30	પેજ નં. 16
૪	પાક સંરક્ષણ માટેના સાધનો:- કોઈ એક અથવા એક કરતા વધારે ક્ષેત્રફળ, સાઈઝ અને પાકની ઉચાઈના આધારે ઉપયોગ કરી શકાય.		
	નેપ્સેક પંપ (ખભે રાખીને ચલાવાતો પંપ)	0.025	પેજ નં. 31
	યાંત્રિક નેપ્સેક પંપ (ખભે રાખીને ચલાવાતો યાંત્રિક પંપ)	0.12	પેજ નં. 32
	ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતો બુમ પંપ	0.50	પેજ નં. 30
	સ્વંઈન્જિન હાઈ કિલઅરન્સ પંપ	0.40	પેજ નં. ...
	એરો બ્લાસ્ટ પંપ	0.85	પેજ નં. 29
૫	લણણી (કાપણી) માટેના સાધનો:- ખેતરના કદ પ્રમાણે કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	સ્વંઈન્જિન કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર - ૧૪ ફુટ	14.0	પેજ નં. 36
	સ્વંઈન્જિન રીપર કમ બાઈન્ડર	2.50	પેજ નં. 34
	સ્વંઈન્જિન રીપર	1.00	પેજ નં. 33
	ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતુ રીપર	0.50	પેજ નં. 35
૬	થ્રેસીંગના સાધનો:- કાપણી પછી તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.		
	વિવિધ પ્રકારના પાક માટેનું થ્રેસર	1.0	પેજ નં. 41
	અક્ષીય ફ્લો પેડી થ્રેસર	0.70	પેજ નં. 42

ઘઉં-તેલીબિયા-કઠોળ

અ.નં.	યંત્રના પ્રકાર	કિંમત પ્રતિ યુનિટ (રૂ. લાખમાં)	સાધનોની વિસ્તૃત માહિતી
૧	ખેત માટેના ઓજાર:-		
	ડિસ્ક હેરો (થાળી વાળો કરબ)	0.46	પેજ નં. 15
	ડક ફુટ દાંતી (બતકના પગ જેવી દાંતી) કલ્ટીવેટર	0.20	પેજ નં. 16
	રોટાવેટર ૬ ફુટ	0.70	પેજ નં. 13
	૨ ડિસ્કવાળુ ડિસ્ક હળ	0.32	પેજ નં. 11
	રિવર્સીબલ હળ (ધુમતુ હળ)	0.60	પેજ નં. ...
૨	વાવણી માટેનાં સાધનો:- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	મલ્ટી-સીડ-કમ ફર્ટીલાઈઝર ડ્રીલ	0.40	પેજ નં. ...
	ઝીરો ટીલ ઓરણી	0.30	પેજ નં. 21
	રિડ જર સીડર	0.50	પેજ નં. ...
	રેઈડઝ બેડ પ્લાન્ટર	40.00	પેજ નં. 23
૩	નીંદણ માટેના ઓજાર- ખેતરની સ્થિતિ પ્રમાણે નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	કોનો વીડર	0.02	પેજ નં. 27
	સ્વંઈન્જિન યાંત્રિક વીડર	0.80	પેજ નં. 28
	ડ્રાય લેન્ડ પેટ વીડર	0.02	પેજ નં. ...
	સ્વીપ ટાઈન દાંતી (કલ્ટીવેટર)	0.30	પેજ નં. 16
૪	પાક સંરક્ષણ માટેના સાધનો:- કોઈ એક અથવા એક કરતા વધારે ક્ષેત્રફળ, સાઈઝ અને પાકની ઉચાઈના આધારે ઉપયોગ કરી શકાય.		
	નેપ્સેક પંપ (ખભે રાખીને ચલાવાતો પંપ)	0.025	પેજ નં. 31
	યાંત્રિક નેપ્સેક પંપ (ખભે રાખીને ચલાવાતો યાંત્રિક પંપ)	0.12	પેજ નં. 32
	ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતો બુમ પંપ	0.50	પેજ નં. 30
	સ્વંઈન્જિન હાઈ કિલઅરન્સ પંપ	0.40	પેજ નં. ...
૫	લણણી (કાપણી) માટેના સાધનો:- ખેતરના કદ પ્રમાણે કોઈ પણ એકનો ઉપયોગ કરી શકાય.		
	સ્ટ્રો કમ્બાઈન	1.60	પેજ નં. 38
	સ્વંઈન્જિન કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર - ૧૪ ફુટ	14.0	પેજ નં. 36
	સ્વંઈન્જિન રીપર- કમ -બાઈન્ડર	2.50	પેજ નં. 34
	સ્વંઈન્જિન રીપર	1.00	પેજ નં. 33
	ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતુ રીપર	0.50	પેજ નં. 35
		8.00	પેજ નં. 39
૬	શ્રેસીંગના સાધનો:- કાપણી પછી તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.		
	વિવિધ પ્રકારના પાક માટેનું શ્રેસર	1.0	પેજ નં. 41
	અક્ષીય ફ્લો પેડી શ્રેસર	0.70	પેજ નં. 42

ટેરેસ બ્લેડ

બંધારણ :-

ટેરેસ બ્લેડને ટ્રેક્ટરના ત્રણ પોઈન્ટ જોડાણ સાથે જોડવામાં આવે છે, તેને હાઈડ્રોલિક પ્રણાલીથી નિયંત્રણમાં રાખી શકાય છે. અહિં વળેલી સ્ટીલની તકતીમાં બદલી શકાય તેવી બ્લેડ, બાજુમાં પંખા આકારની ગોઠવણ અને બ્લેડની ત્રાંસાઈ, ખૂણા કેવી રીતે ગોઠવવા તેની ગોઠવણ કરવામાં આવેલી હોય છે. બ્લેડમાં રિવર્સ માટેની પણ ગોઠવણ હોય છે.

વિશિષ્ટતા:-

બ્લેડની ઉંચાઈ	: ૧૯૫૦ મી.મી. થી. ૨૪૫૮ મી.મી.
ઉંચાઈ	: ૯૭૮ મી.મી.
બ્લેડ ઓફસેટ	: ૩૦૫ મી.મી.
આગળના ખૂણાની	
ગોઠવણ (અંશમાં)	: ૦.૧૫' . ૩૦' અને ૪૫' (જમણાથી ડાબા)
વજન	: ૨૧૦-૨૬૦ કિલોગ્રામ
જરૂરી પાવર	: ૩૫-૫૦ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
કિંમત	: ૩૦,૦૦૦/- થી ૪૦,૦૦૦/-

ઉપયોગ:-

આ ટેરેસ બ્લેડનો ઉપયોગ કરતી વખતે ખેતરને લેવલમાં (સમતલ) કરવા માટે ખેતરમાં ભરતી કરવા માટે અને ખેતરને એક્સરખું કરવા માટે થાય છે.

લેસર લેવલર

બંધારણ:-

આ ઉપકરણને ઉપયોગ જમીનને સમતલ બનાવવા માટે થાય છે. જેથી જ્યાં સુધી પાક ખેતરમાં રહે ત્યાં સુધી સિંચાઈનું પાણી જમીનમાં ફેલાયેલું રહે અને જેથી ઉત્પાદન ક્ષમતામાં પણ વધારો કરી શકાય છે. ઉપરાંત જમીનનું ધોવાણ પણ અટકાવે છે. લેસર લેવલર બીજી સામાન્ય પદ્ધતિ કરતા વધુ સારી રીતે જમીનને સમતલ બનાવી શકે છે. લેસર લેવલર લેસર લેન્સરની મદદથી સ્વયંસંચાલિત રીતે કાર્ય કરે છે.

ઉત્પાદક:-

સ્પેક્ટ્રા પ્રિસિજન લેસર પ્રાઈવેટ લિમિટેડ.

લેસર ટ્રાન્સમિટર:-

કાર્યશીલ ક્ષમતા	: ૮૦૦ મી.
કાર્યશીલ તાપમાન	: ૨૦' થી ૫૦' સે.
વજન	: ૩.૫ કિગ્રા

લેસર રિસીવર:-

લેસર કાર્યશીલ ક્ષમતા	: ૪૦' થી ૭૧' સે.
વજન	: ૨.૮ કિગ્રા
કિરણો ગ્રહણ	
કરવાનો ખૂણો	: ૩૬૦ અંશ
વર્ટીકલ સેન્સિંગ ક્ષમતા	: ૨૩૧ મી.પી.

સ્વયંસંચાલિત કન્ટ્રોલ પેનલ:-

કાર્યશીલ તાપમાન	: ૨૮ થી ૭૧' સે.
વજન	: ૨.૫ કિગ્રા
વિદ્યુત ઈનપુટ	: ૧૨ વો. થી ૨૪ વો. ડીસી
વિદ્યુત આઉટપુટ	: ૧૨ વો. થી ૨૪ વો. ડીસી
કન્ટ્રોલ વાલ્વ ગોઠવણ	
માટેની ક્ષમતા	: ૫૦ થી ૧૨૦ મી./સે.

લેસર આઈ રીસીવર:-

કાર્યશીલ તાપમાન	: ૨૦' થી ૫૫' સે.
વજન	: ૨૭૦ કિગ્રા
બેટરીનો જીવનકાળ	: ૨૦૦ કલાક
સ્વયંસંચાલિત બેટરી બંધ થવાનો સમય	: ૩૦ મિનિટ
કિંમત	: ૩.૫ થી ૪ લાખ રૂ.

ઉપયોગ:-

સિંચાઈ કરતી વખતે ખેતરને સમતલ બનાવવા માટે ઉપયોગી છે

તાવડિયો હળ (ડિસ્ક પ્લાઉ)

બંધારણ:—

આ પ્રકારનું હળ, મુખ્ય ફ્રેમ, ડિસ્ક એસેમ્બલી, રોક શાફ્ટ, (કેટેગરી-૧, કેટેગરી-૨) અને સ્પ્રિંગ આધારિત ફરો વિલ અને ગેજ વિલ ધરાવે છે. બીજા થોડા મોડલોમાં ડિસ્ક પ્લાઉ ૨, ૩ અને ૪ તળીયાવાળું હોય છે. તેમાં જરૂરીયાત પ્રમાણે થોડો વધારો કરી શકાય છે. તેનો ડિસ્ક એંગલ ૪૦'–૪૫', કટીંગ કરવાની પહોળાઈ પર અને તેનો ટીલ્ટ એંગલ ૧૫–૨૫' ઉંડાઈ પર આધાર રાખે છે. તાવડિયો હળ પ્રાથમિક ખેડાણ માટે ઉપયોગી છે, અને ખાસ કરીને ત્યારે વાપરવામાં આવે છે જ્યારે ચવડાવાળું હળ કઠણ અને સુકી જમીનમાં ઉપયોગી નથી.

વિશિષ્ટતા:—

તળિયાની સંખ્યા	: ૨ થી ૪
ડિસ્કની સાઈઝ	: ૬૦૦ થી ૮૦૦ મી.મી.
લંબાઈ	: ૧૧૮૦–૨૩૬૨ મી.મી.
પહોળાઈ	: ૮૮૯–૧૧૯૪ મી.મી.
ઉંચાઈ	: ૧૦૯૨–૧૧૧૮ મી.મી.
ડિસ્કની કટ કરવાની પહોળાઈ	: ૨૦૦–૩૦૦ મી.મી.
કાર્ય લેતી વખતે પહોળાઈ	: ૬૦૦–૧૨૦૦ મી.મી.
ઉંડાઈ	: ૩૦૦ મી.મી.
જરૂરી પાવર	: ૨૫–૫૦ હોર્સ પાવર (ટ્રેક્ટર)
વજન	: ૨૩૬–૩૭૬ કિગ્રા
કિંમત	: ૩૦,૦૦૦–૪૫,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:— તાવડિયો હળ પ્રાથમિક ખેડાણ માટે ઉપયોગી છે, અને ખાસ કરીને કઠોળ, સુકી, પથરાળ અને ચીકણી જમીન માટે ઉપયોગી છે કે જ્યાં જમીનનું ધોવાણ એ મોટી સમસ્યા છે.

ચવળા વાળું હળ

બંધારણ :-

આ ઓજાર ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતુ થાય છે. અને તે શેઅર પોઈન્ટ, શેઅર ચવળું, લેન્ડસાઈડ, ફ્રોગ, શેન્ક,ફ્રેમ અને હિચ પ્રણાલી ધરાવે છે. હળના કાર્યને હાઈડ્રોલિક પ્રણાલી વડે નિયંત્રણ કરવામાં આવે છે. ચવળા વાળું હળ એ પ્રાથમિક ખેડ માટેનું ઓજાર છે.

વિશિષ્ટતા:-

ચવળાની સંખ્યા	: ૨-૪
લંબાઈ (મીમી)	: ૧૭૭૮-૨૩૯૨
પહોળાઈ (મીમી)	: ૮૮૯-૧૧૯૪
ઉચાઈ (મીમી)	: ૧૦૯૨-૧૦૯૨
વજન (કિલોગ્રામ)	: ૨૫૩-૩૮૬
પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૦-૪૦ હોર્સપાવર
ક્ષમતા	: ૧.૫-૨ હેક્ટર/ દિવસ
કિંમત	: ૨૫,૦૦૦/- થી ૪૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

આ ઓજાર પ્રાથમિક ખેડના કાર્યમાં ઉપયોગી છે. તે આડા આવતા ઘાસને અને ઝાડના મુળિયાને કાપી માટીથી ઢાંકે છે. તેનો ઉપયોગ જમીનની અંદરના કચરાને ખાતરમાં ફેરવવા માટે થાય છે, કે જે જમીનની અંદર ભેજ ઉમેરે છે. સેન્દ્રિય / કુદરતી ખાતર અથવા પથ્થર જ્યારે જમીનમાં વિખરાય છે, ત્યારે આ બધી વસ્તુઓનું મિશ્રણ કરવા આ હળનો ઉપયોગ થાય છે.

રોટાવેટર

બંધારણ:—

તે સ્ટીલની ફ્રેમ, રોટરી શાફ્ટ કે જેના પર બ્લેડ ગોઠવેલી હોય તે, પાવરની આપ-લે કરતી પ્રણાલી અને ગીઅર બોક્સ ધરાવે છે. તેમાં પાવરનો ઉપયોગ ટ્રેક્ટર પીટીઓ માંથી થાય છે. રોટાવેટર નો ઉપયોગ પ્રાથમિક અને દ્વિતીય બંને ખેડ માટે થાય છે. સારા ક્યારા અને જમીનનું ખોદકામ રોટાવેટરના એક ચક્ર વડે મેળવવામાં આવે છે. તે સુકી અને ભીની બંને પ્રકારની જમીન માટે ઉપયોગી છે. તે અડચણરૂપ ભુસ્સા અને ખાતર માટે પણ ઉપયોગી થાય છે.

વિશિષ્ટતા:—

ઉર્જા સ્ત્રોત	: ૩૫-૬૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
વજન	: ૨૩૦-૩૧૦ કિલોગ્રામ
કાર્ય દરમ્યાન પહોળાઈ	: ૧૨૦૦-૧૭૨૦ મીમી
કાર્ય દરમ્યાન ઉડાઈ	: ૮૦-૧૦૦ મીમી
રોટરની ઝડપ	: ૨૧૦-૨૪૦ આર.પી.એમ.
ક્ષમતા (હેક્ટર/કલાક)	: ૦.૩૮-૦.૫
કિંમત	: ૭૦,૦૦૦-૧,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

તેનો ઉપયોગ પ્રાથમિક અને દ્વિતીય બંને ખેડ માટે થાય છે. તે રાઈસ /ડાંગર ટ્રાન્સપ્લાન્ટીંગ પહેલા પડલીંગ કરવા માટે પણ ઉપયોગી છે.

સબ સોઈલર

બંધારણ:—

તેનું બીમ કે જે ઉન્નત કાર્બન સ્ટીલનું બનેલું છે તે, બીમ સપોર્ટ કે જે ઉપર અને નીચેની ધાર પર સખતાઈ માટે જોડાયેલ હોય, પોલું સ્ટીલ એડોપ્ટર બીમના તળીયા ના છેડે સીઅર બેઝને ગોઠવવા વેલ્ડીંગ કરેલું હોય છે, સીઅર બેઝ ચોરસ ભાગ ધરાવે છે, સીઅર પ્લેટ કે ઉન્નત કાર્બન સ્ટીલની બનેલ છે. તે શેન્ક ડ્રીલ અને કાઉન્ટર બોર માટે સેટ બોર્ડ કે તળીયાને એડોપ્ટરથી બચાવે છે, તે ધરાવે છે. જ્યાં જમીન ઘણા વર્ષોથી ખેડાઈ ન હોય ત્યાં સબસોઈલર ઉપયોગી છે. તેનો ઉપયોગ કઠણ જમીન તોડવા માટે થાય છે. તે અંદરની જમીનને તોડે છે. તે ૬૦ સેમી ઉંડે સુધી જમીનને ખેડે છે.

વિશિષ્ટતા:—

લંબાઈ	: ૬૦૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૪૯૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૩૨૫
કાર્યદરમ્યાનની વધારેમાં વધારે ઉંડાઈ	: ૫૩૫-૬૦૦
વજન (કિલોગ્રામ)	: ૬૨-૧૨૫
કિંમત	: ૨૦,૦૦૦ થી ૬૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

તેનો ઉપયોગ કઠણ જમીનને તોડવા માટે થાય છે તેમજ ડ્રેઈનેજ સુધારવા અને પાણીને જમીનમાંથી શોષવામાં મદદ કરે છે. જમીનમાં નાના કદની સુરંગ બનાવવા મૌલ બોલ જોડી શકાય છે, કે જે પાણી માટે ડ્રેઈનેજ ચેનલ તરીકે જોડાય છે.

હેરો

બંધારણ:-

ટ્રેક્ટર દ્વારા ચલિત ડિસ્ક હેરો બે ગોંગ ધરાવે છે. જેમાં બે ડિસ્ક જોડાયેલી છે, એકની પાછળ બીજી જોડાયેલ હોય છે. જે ગોંગની સામે જોડાયેલ છે, એ માટીને બહારની બાજુએ ફેંકે છે અને બીજી પાછળની ગોંગ જે માટીને અંદરની બાજુએ ફેંકે છે. તેથી ઓફસેટ ડિસ્ક હેરોની મદદથી ખેડ વિનાની જમીન વધતી નથી. ડિસ્ક હેરો એ દ્વિતીય શ્રેણીની ખેડનું સાધન છે. જેનો પ્રાથમિક ખેડ માટે પણ ઉપયોગ થાય છે. પ્રાથમિક શ્રેણીની ખેડની પ્રક્રિયા દરમિયાન જે ઢેંફા ઉદભવે છે એને તોડવા માટે ડિસ્ક હેરો ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:-

લંબાઈ	: ૧૯૮૦-૨૨૬૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૧૧૫૦-૧૯૯૦ મીમી
ઉચાઈ	: ૧૧૪૩-૧૩૫૦
ડિસ્કની સંખ્યા	: ૧૦-૧૭ મીમી
ડિસ્કનો વ્યાસ	: ૪૫૭-૬૭૦ મીમી
ડિસ્કની પીચ	: ૨૨૮-૨૮૦
વજન	: ૩૩૦-૪૯૦ કિલોગ્રામ
પાવર	: ૨૦-૬૦ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
ક્ષમતા	: ૨.૫
કિંમત	: ૨૫,૦૦૦ થી ૬૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

હેરો દ્વિતીય શ્રેણીની ખેડની પ્રક્રિયામાં ઢેંફાને તોડવા માટે અને વાવણીની પ્રક્રિયા માટેકયારા તૈયાર કરવા માટે ઉપયોગી થાય છે.

Created with

કલ્ટીવેટર

બંધારણ:-

કલ્ટીવેટર એ પ્રાથમિક શ્રેણીનું ખેડનું સાધન છે. જેનો ઉપયોગ આંતરિક સંવર્ધનની પ્રક્રિયા કે જે પાક જ્યારે થોડા સેન્ટીમીટર જમીનની સપાટીથી ઉપર આવે છે ત્યારે થાય છે. આ સાધનનો ઉપયોગ શરૂઆતમાં ક્યારા તૈયાર કરવા માટે, તથા બીજની વાવણી કરવા માટે થાય છે, અને દ્વિતીય શ્રેણીની ખેડની પ્રક્રિયાઓમાં તથા ટ્રેક્ટરની મદદથી થાય છે. મધ્યમ અને હળવું ડક ફુટ પ્રકારનું કલ્ટીવેટર પ્રાથમિક ખેડની પ્રક્રિયા માટે ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:-

ડક ફુટ પ્રકારનું કલ્ટીવેટર

સ્વીપની સંખ્યા	: ૫-૭
લંબાઈ	: ૧૯૮૦-૨૩૧૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૮૩૭-૧૧૫૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૦૦૦-૧૦૫૦
પાવર	: ૨૫-૫૦ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
વજન	: ૨૦૦-૩૦૦ કિલોગ્રામ

શોવેલ પ્રકારનું કલ્ટીવેટર

ટાઈન્સની સંખ્યા	: ૭-૧૧
પહોળાઈ	: ૧૫૦૦-૨૪૦૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૭૫-૨૨૫ મીમી
પાવર	: ૨૫-૬૦ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
વજન	: ૧૨૭-૩૫૦ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૧૫,૦૦૦-૨૫,૦૦૦ રૂ.

ઉપયોગ:-

ડક ફુટ પ્રકારનું કલ્ટીવેટરનો ઉપયોગ ખેડ પ્રક્રિયા દરમિયાન નિંદણ દૂર કરવા માટે તથા માટીનાં ભેજ ઉમેરવા માટે થાય છે. શોવેલ પ્રકારના કલ્ટીવેટરનો ઉપયોગ ક્યારા તૈયાર કરવા અને ટાઈન્સની ગોઠવણ કરીને આંતરિક સંવર્ધન પ્રક્રિયામાં થાય છે.

Created with

કલ્ટીપેકર

બંધારણ:—

આ સાધન ઘણી સંખ્યામાં કાસ્ટ આયર્નમાંથી બનેલા રોલર્સ ધરાવે છે, જે તેના શ્રી એક્સલ ઉપર હોય છે. આ સાધન એક અથવા તો ત્રણ ગોંગ ધરાવે છે. ક્યારેક આ સાધન ડિસ્ક હેરોની પાછળ જોડાયેલ હોય છે કે જે ભેજ સંરક્ષણને અસર કરે છે. આ સાધનનો ઉપયોગ ઢેંફાને તોડવા માટે અને માટીને દબાવવા માટે થાય છે. જેથી ભેજ સંરક્ષણમાં વધારો થાય છે.

વિશિષ્ટતા:—

૩૬ ફૂટ પ્રકારનું કલ્ટીવેટર

ગોંગ સ્વાન	: ૧૪૨૫ મીમી
ગોંગની સંખ્યા	: ૧-૩
ત્રણ ગોંગની કાર્ય પહોળાઈ	: ૩૨૦૦-૪૧૦૦ મીમી
દરેક ગોંગમાં રોલર્સની સંખ્યા	: ૧૪
રોલરની પહોળાઈ	: ૧૦૨ મીમી
રોલરનો વ્યાસ	: ૪૬ મીમી
રોલરનો વજન	: ૨૬ કિલોગ્રામ
વજન (એક ગોંગનો)	: ૪૫૦ કિલોગ્રામ
ટોટલ (કુલ) વજન	: ૧૩૫૦ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૬૦,૦૦૦-૧,૫૦,૦૦૦ રૂ.

ઉપયોગ:—

ઢેંફાને તોડવા માટે, માટીને દબાવવા માટે, અને ભેજ સંરક્ષણ કરવા માટે કલ્ટીપેકરનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

પોસ્ટ હોલ ડિગર

બંધારણ:—

પોસ્ટ હોલ ડિગર ટ્રેક્ટરનાં ત્રણ પોઈન્ટથી જોડાયેલું અને ટ્રેક્ટર પીટીઓ શાફ્ટથી ચાલે છે. ખાડાની ઉંડાઈ અને વ્યાસ અગર એસેમ્બલીથી બદલાવી શકાય છે. આ વૃક્ષો વાવવા માટેના ખાડા ખોદવા માટે ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:—

પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
કાર્યક્ષમતા	: ૧૨
અગરનું માપ	: ૨૦૦, ૨૫૦, ૩૦૦
કાર્ય માટેનો ખર્ચ	: ૧૨-૧૫
ખર્ચ	: ૭૦૦૦૦ – ૧૨૫૦૦૦/-રૂ.

ઉપયોગ:—

બાયાગતી છોડ માટે ખાડા ખોદવા માટે ઉપયોગી છે. અને ખેતરની ફરતે વાળ કરવા માટેના ખાડા ખોદવા માટે પણ ઉપયોગી છે.

યોખા ટ્રાન્સપ્લાન્ટર

બંધારણ:-

આ યંત્ર એક પૈડાથી ચાલતું અને ડિઝલ એન્જિન સાથે જોડાયેલું હોય છે. આ મશીન રાઈડીંગ પ્રકારનું અને આઠ હારમાં નર્સરીમાંથી પસાર થતું છોડની હેરફેર કરે છે. આગળનું પૈડું વી-બેલ્ટ, કોન કલચ અને ગીઅર બોક્સમાંથી પાવર મેળવે છે. છોડની હેરફેર માટે પ્રોપેલર શાફ્ટ ગીઅર બોક્સમાંથી પાવર મેળવે છે. ટ્રે મેટ ટાઈપ નર્સરીનો સમાવેશ કરે છે તે સ્ક્રોલ શાફ્ટ મિકેનિઝમ દ્વારા ચલિત છે, બેલ્ટ-પુલી દ્વારા મેળવેલ ગતિને ગોળિય ગતિમાં રૂપાંતર કરે છે. ગિઅર (દાંતાવાળા ચક્કો) અને યુનિવર્સલ જોઈન્ટ એવી રીતે જોડાયેલા હોય છે કે જેથી બંને એક જ દિશામાં ગતિ કરી શકે. એક સળિયો ટ્રે સાથે એવી રીતે જોડાયેલો હોય છે કે જ્યારે એ છોડે આવેલા એક અંત સુધી પહોંચે ત્યાં સુધીમાં ટ્રે ઉલટી દિશામાં ગતિ કરી શકે. ફોર્ક સાથે નોક આઉટ લિવર જેવી પ્લાન્ટીંગ ફિંગર્સ (આંગળીઓ) ચાર સળિયાથી બનેલા લીકેજની મદદથી હલનચલન કરે છે.

વિશિષ્ટતા:-

હારની સંખ્યા	: ૬-૮
લંબાઈ	: ૨૪૧૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૨૧૩૦ મીમી
ઉચાઈ	: ૧૩૦૦ મીમી
બે હાર વચ્ચેનું અંતર	: ૨૩૮ મીમી
ટેકરા વચ્ચેનું અંતર	: ૧૪૦ અને ૧૭૦ મીમી
વજન	: ૩૨૦ કિલોગ્રામ
પ્રાઈમ મોવર	: એર કુલ્ડ, ડિઝલ એન્જિન ૪.૪ હોર્સપાવર
કાર્યક્ષમતા	: ૦.૫૭ કલાક/હેક્ટર
કિંમત	: ૧,૭૫,૦૦૦ થી ૧,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

યોખાના છોડને રોપવા માટે ઉપયોગી છે.

Created with

શાકભાજી ટ્રાન્સપ્લાન્ટર

બંધારણ:—

આ મશીનમાં ચાલક માટેની બેઠક, કુમળા છોડ રાખવા માટેની ટ્રે, પીકર, ફીગર ગાઈડ ટનલ, ફરો ઓપનર, ચાસ દબાવવા માટેના પૈડા અને પીકર વ્હીલ જેવું મીટરીંગ મીકેનિઝમ હોય છે. પીકીંગ ફોર્ક સાથે સ્પ્રીંગથી જોડાયેલું રબર ફલેપર જે ટનલમાંથી પસાર થાય ત્યારે ખુલે છે અને જગ્યા થાય ત્યારે બંધ થાય છે. દરેક હાર માટે એક એક વ્યક્તિ જરૂરી છે. ત્રાસા પૈડા માટેની કુમળા છોડની આજુ-બાજુ દબાવવાનું કામ કરે છે. કુમળા છોડ જ્યારે ચાસમાં/ ફરોમાં મુકવામાં આવે ત્યારે રબર ફલેપર પાછા ટનલનાં અંત પર ખુલે છે.

વિશિષ્ટતા:—

પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
લંબાઈ	: ૧૮૫૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૧૫૨૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૧૬૦ મીમી
હારની સંખ્યા	: ૨
મીટરીંગ મીકેનિઝમ	: પીકર પૈડા પ્રકારનું
બે હાર વચ્ચેનું અંતર	: ૬૦૦ મીમી
પાણીની ગોઠવણી	: બે નોઝલ
જમીનના પૈડાનો વ્યાસ	: ૫૨૦ મીમી
મશીનનું વજન	: ૨૨૫ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૩૫,૦૦૦ થી ૪૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

શાકભાજી ટ્રાન્સપ્લાન્ટર રીંગણ, ફુલગોબી, મરચા, ટમેટા, વગેરેનાં છોડનાં પુનઃ

ઝીરો ટીલ ઓરણી

બંધારણ:—

ઝીરો ટીલ ઓરણી ફ્રેમ, સીડ બોક્ષ, ફર્ટીલાઈઝર (ખાતર) બોક્ષ, સીડ મીટરીંગ મીકેનીઝમ (બીજ માપક યાંત્રિકી), ફર્ટીલાઈઝર મીટરીંગ મીકેનીઝમ (ખાતર માપક યાંત્રિકી), સીડ ટ્યુબ, ફરો ઓપનર, સીડ ઓપરેટીંગ લીવર, ટ્રાન્સપોર્ટ કમ પાવર ટ્રાન્સમીટીંગ વ્હીલ ધરાવે છે. ફ્રેમ નરમ સ્ટીલનું બનેલું હોય છે. હાર વચ્ચેની અનંત જગ્યા મેળવવા માટે ટાઈન્સ લેમ્પની મદદથી જોડેલ હોય છે. ઝીરો ટીલ ડ્રીલ અને પરંપરાગત ડ્રીલ વચ્ચે મુખ્ય તફાવત ટી-પ્રકારની ફરો ઓપનર અને ટાઈન પ્રકારની ફરો ઓપનરનો છે. આ ટી-પ્રકારની પતલી શોવેલનો મુખ્ય ફાયદો ઓછા ડ્રાફ્ટનો અને સરળતાથી જમીનમાં ઉડે સુધી ઉતરવાનો છે. તેનો ઉપયોગ ચોખાની લણણી પછી તૈયાર ન હોય તેવા ખેતરમાં ઘઉંનો પાક લેવા માટે થાય છે. કોઈપણ જાતની ખેડક્રિયા ન હોવાથી તે સમય અને શક્તિની બચત કરે છે. શુન્ય ખેડક્રિયા હોવાથી જમીનમાં ભેજની પણ બચત કરે છે.

વિશિષ્ટતા:—

અનુકૂળતા	: ઘઉં
ઉર્જા સ્ત્રોત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેકટર)
માપ/પરિમાણ	: ૧૮૦૦×૬૦૦×૧૧૦૦ મીમી (લં×પ×ઉ)
વજન	: ૨૫૦ કિલોગ્રામ
હારની સંખ્યા	: ૮ થી ૧૧
હાર વચ્ચેની જગ્યા	: ૨૦૦ મીમી
કાર્યક્ષમતા	: ૦.૪૫-૦.૬૫ હેક્ટર/કલાક
કિંમત	: ૩૫,૦૦૦ થી ૫૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

ડાંગરની કાપણી પછી બિનખેડેલ ખેતરમાં સીધું જ બીજ અને ખાતર રોપવા માટે
(22)

Created with

સ્ટ્રીપ ટીલ ઓરણી

બંધારણ:-

સ્ટ્રીપ ટીલ ડ્રીલનો ઉપયોગ, ડાંગર પછી તરત જ ઘઉં, કોઈ પણ જાતનાં ક્યારાની તૈયારી કર્યા વિના વાવવા માટે થાય છે. તે ૫૦-૬૦ % જેટલું બળતણ અને ૬૫-૭૫ % જેટલા સમયની બચત પરંપરાગત રીત કરતા કરી શકે છે. આ યંત્ર દ્વારા સમયસર પાકને વાવવાથી ઉત્પાદનમાં પણ વધારો કરી શકે છે. પડલિંગ ક્રિયા માટે રોટર પણ જોડી શકાય છે. સ્ટ્રીપ ટીલ ડ્રીલ મુખ્ય ડ્રીલની સાથે રોટાવેટર આગળની તરફ જોડેલું હોય છે. રોટરી યંત્રને સી-પ્રકારની બ્લેડ, કે જે ૭૫ મીમી પહોળાઈની પટ્ટી દરેક ચાસ (ફરો ઓપનર) ની આગળ તૈયાર કરે છે. તેથી દરેક હાર સાથે ૧૨૫ મીમી ની પટ્ટી ખેડાયા વગરની રહે છે, અને ૪૦ % વિસ્તાર જ ખેડાય છે. ખેડ અને વાવણી સમકાલિક (એકી વખતે) થાય છે.

વિશિષ્ટતા:-

અનુકુળતા	: ઘઉં
ઉર્જા સ્ત્રોત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
લં × પ × ઉ	: ૨૨૮૦×૧૩૭૦×૧૦૫૦ મીમી
વજન	: ૩૫૦ કિલોગ્રામ
કાર્યશીલ	: ૧૮૦૦ મીમી
હારની સંખ્યા	: ૯ થી ૧૨
બે હાર વચ્ચેની જગ્યા	: ૨૦૦ મીમી
વાવણીની ઉંડાઈ	: ૩૦-૫૦ મીમી
કાર્યક્ષમતા	: ૦.૨૫-૦.૪ હેક્ટર / કલાક
કિંમત	: ૪૫,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

ચોખાનાં પાક પછી કોઈ પણ જાતના ક્યારાની તૈયારી કર્યા વિના ઘઉંનો પાક લેવા

રેઈઝડ બેડ પ્લાન્ટર

બંધારણ:—

પ્લાન્ટર સમતલ પાળા બનાવે છે, જેના પર બીજ રોપાય છે. પાળા પર બીજ રોપાવાથી મુળનો વિકાસ સારો થાય છે, જેથી નીપજ વધે છે. બે પાળા વચ્ચે બનેલા ચાસનો ઉપયોગ સિંચાઈ હેતુ કરવામાં આવે છે. તે ઘઉં, મકાઈ, વટાણા માટે યોગ્ય છે. શાકભાજીના બીજને રોપવા માટે પણ રેઈઝડ બેડ પ્લાન્ટર ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:—

અનુકુળતા	: ઘઉં
ઉર્જા સ્ત્રોત	: ૪૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
દિશા	: ૧૨૦૦×૨૨૦૦×૧૨૦૦ મીમી (લં × પ × ઉ)
વજન	: ૨૩૦ કિલોગ્રામ
કાર્યશીલ પહોળાઈ	: ૧૮૦૦ મીમી
કાર્યક્ષમતા	: ૦.૨૬ હેક્ટર / કલાક
કિંમત	: ૪૫,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

રેઈઝડ બેડ પ્લાન્ટર નો ઉપયોગ હળવી અને મધ્યમ જમીનમાં સિંચાઈનો અને ખાતરનો સારી રીતે સદ્ઉપયોગ કરીને ઉપયોગ કરીને પાળા પર ઘઉં વાવવા થાય છે.

ઈનકલાઈન્ડ પ્લેટ પ્લાન્ટર

બંધારણ:-

ટ્રેક્ટરથી ચાલતું ૬ લાઈનવાળું ઈનકલાઈન્ડ પ્લેટ પ્લાન્ટર જે ઘણા બધા પાક વાવવાનું સાધન જે સપ્રમાણ અને નાના બીજ વાવવા માટે છે. કે જે ઓરણી વડે સંતોષકારક વવાતા ન હોય. આ પ્લાન્ટર ફ્રેમ સાથે ટુલબાર, બીયારણ માટેનું બોક્સ, ચાસ બનાવવાનું અને ગ્રાઉન્ડવીલની પ્રણાલી વગેરેનું બનેલું છે. આ ઓજારમાં છ જાતના બીયારણ માટેનાં બોક્સની ડીજાઈન ઉપર આધાર રાખે તેવી ત્રાસી પ્લેટને કંટ્રોલ કરે તેવી સીસ્ટમ છે. ઘણી જાતના બીયારણ વાવવા માટેની બીયારણની પ્લેટ સહેલાઈથી બદલાવી શકાય છે.

વિશિષ્ટતા:-

હેતુ	: વાવવા માટે
યોગ્યતા	: મગફળી, મગ, સોયાબીન, રાય
પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
ટોટલ એરીયા	: ૨૫૦૦× ૧૨૧૫× ૧૦૧૦
હારની સંખ્યા	: ૬
ક્ષમતા	: ૦.૪૫-૦.૬૫
કાર્યની કિંમત	: ૭૦૦ રૂ. / કલાક
કિંમત	: ૫૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

આ સાધન મગફળી, મકાઈ, ચણા વગેરે વાવવા અને નાની સાઈઝના બીયારણ વાવવા થાય છે, કે જે ઓરણી વડે સંતોષપૂર્વક વવાતા નથી.

ન્યુમેટીક પ્લાન્ટર

બંધારણ:—

ન્યુમેટીક પ્લાન્ટર ટ્રેક્ટરના પીટીઓ દ્વારા ચાલે છે. આ મશીન છ-હાર માટેનું છે અને ઉપ હોર્સપાવરના ટ્રેક્ટર વડે ચાલે છે. તે મેન ફ્રેમ, એસ્પીરેટર, બ્લોવર, ડિસ્ક સાથે સેલ ટાઈપ મીટરીંગ પ્લેટ, અલગ-અલગ હોપર, ફરો ઓપનર, પીટીઓ સાફ્ટ, ગ્રાઉન્ડ વીલ ધરાવે છે. તે રાઈ, સોયાબીન સોરગમ, કપાસ, તુવેર, મકાઈ, મગફળી વગેરે માટે ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:—

લં×પ×ઉ	: ૧૪૫૦×૨૪૫૦×૧૨૫૦
પહોળાઈ	: ૨૦૦ કિ.ગ્રા.
ડ્રાફ્ટ	: ૨૦૦૦ (એન)
કાર્ય દરમિયાનની પહોળાઈ	: ૨૦૦૦-૩૦૦૦ મીમી
કાર્ય દરમિયાનની ઉંડાઈ	: ૧૦૦ મીમી
કાર્ય માટેની સ્પીડ	: ૩.૦-૫.૦ કિ.મી./કલાક
જમીન ક્ષમતા	: ૦.૫-૧.૦ હેક્ટર / કલાક
જમીનની કાર્યક્ષમતા	: ૬૦-૬૫ %
મજુરની જરૂરીયાત	: ૧-૨
બળતણની જરૂરીયાત	: ૪.૫ લિટર / કલાક
કિંમત	: ૭૦,૦૦૦-૮૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

આ મશીનનો ઉપયોગ અલગ-અલગ બીજ વાવવા માટે થાય છે.

શેરડી (સુગરકેન) પ્લાન્ટર

બંધારણ:—

આ સાધન ચાસ બનાવવા માટેનો ભાગ, કાપવા માટેનો ભાગ, ખાતર માટેનો ભાગ, રસાયણ માટેનો ભાગ, ભેગું કરવા માટેનો ભાગ અને બીયારણ માટેનો ભાગ ધરાવે છે. આ કાર્ય માટે બે મજૂર મશીનથી સીટ પર બેસી શેરડીના સાઠામાંથી વાવવા માટેનો ભાગ કાપીને એક પછી એક હોપરમાં નાખતા જાય છે. ફરતી બ્લેડ શેરડીને કાપી અને સેટ કરીને આપમેળે ચાસ પર પાડે છે. ખાતર અને રસાયણ પણ સમકાલિત (એકી સમયે) ફરો બંધ થયા પહેલા પડે છે. ફરો ઓપનીંગ યુનિટ બે રિજર ધરાવે છે કે જે ફ્રેમ પર લાગેલ હોય છે, જે ફરોને ખોલવાનું કામ કરે છે. મશીનમાં દરેક હાર માટે બે-બે કટ્ટિંગ સેટ્સ યુનિટ આપેલા હોય છે.

વિશિષ્ટતા:—

પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
લંબાઈ	: ૨૦૭૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૧૮૫૦ મીમી
હારની સંખ્યા	: ૨
બે હાર વચ્ચેનું અંતર	: ૬૦૦-૧૦૫૦ મીમી
ખાતર બોકસની ક્ષમતા	: ૫૦ કિલોગ્રામ
ખાતર મેટરીંગ સીસ્ટમ	: ગ્રેવીટી ટાઈપ
જમીન ક્ષમતા	: ૦.૨ હેક્ટર / કલાક
વજન	: ૪૭૬ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૫૦,૦૦૦-૬૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:— આ સાધનનો ઉપયોગ શેરડી વાવવા માટે તેમજ જરૂરીયાત પ્રમાણે શેરડીને કાપી અને બિજા કામો જેવા કે ફરો / ચાસને ખોલવા, સેટસને ચાસમાં મુકવા, ખાતર આપવા અને સેટ્સની ટ્રિટમેન્ટ અને તેને ઢાંકવા માટેબધા કામો એક જ સમયે કરવા માટે થાય છે.

કોનો વીડર

બંધારણ:—

આ પ્રકારનું નીંદામણ માટેનું ઓજાર બે ચકરડીઓ (રોટર), ફ્લોટ, ફ્રેમ અને હેન્ડ ધરાવે છે. આ ચકરડીઓ શંકુ આકારની, નરક ધાતુની અને ખાંચાવાળી સ્ટ્રીપ ધરાવે છે. આમાં તેની સપાટી તેની લંબાઈ પ્રમાણે વેલ્ડીંગથી જોડાયેલી હોય છે. આ ચકરડીઓને વિરૂદ્ધ દિશામાં ગોઠવવામાં આવે છે. આ ઓજારમાં આવેલા ફ્લોટ તેની કાર્યની ઉડાઈને કાબુમાં રાખે છે, અને રોટરને ખાબોચિયાની અંદર હલન-ચલન થવા દેતું નથી. આ ચકરડી જમીની ઉપર ૩ સેમી જેટલું હલન-ચલન કરે છે, અને આગળની પાછળની દિશામાં ફરે છે.

વિશિષ્ટતા:—

પહોળાઈ	: ૩૭૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૪૦૦ મીમી
પ્રકાર	: માણસ દ્વારા ચાલતું
વજન	: ૫ થી ૬ કિલોગ્રામ
ચકરડીની સંખ્યા	: ૨
ક્ષમતા	: ૦.૧૮ હેક્ટર / કલાક
કિંમત	: ૧૫૦૦-૨૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

આ પ્રકારનું ઓજાર ચોખાના પાકના બે ક્યારા વચ્ચેના નિંદામણને દૂર કરવા માટે વપરાય છે. આસાનીથી ચલાવી શકાય.

સેલ્ફ પ્રોપેલ્ડ પાવર વીડર

બંધારણ:—

આ આપમેળે યાંત્રિક પાવર મેળવી અને નીંદામણ કરતું સાધન છે. તેનું એન્જિન પેટ્રોલથી ચાલુ કરવામાં આવે છે, અને કેરોસીનથી ચાલુ રાખી કામ કરી શકાય છે. સી.આઈ.એ.ઈ. એ બનાવેલું નીંદામણ માટેનું સાધન નકકી કરેલા ખેતીના પાક માટે વપરાય છે, જેવા કે મગફળી, મકાઈ, સોયાબીન, વટાણા વગેરે. આમા ક્યારા-ક્યારા વચ્ચેનું અંતર ૩૦ સેમી થી વધારે હોવું જોઈએ.

વિશિષ્ટતા:—

યોગ્યતા	: શેરડી, કપાસ, મકાઈ, કેળા, નાળીયેરી
દ્રિયા શક્તિનો સ્ત્રોત	: ૪ કિલો વોટ એન્જિન
કાર્ય દરમિયાનની પહોળાઈ	: ૩૫૦-૩૭૦ મીમી
કાર્યક્ષમતા	: ૧) નિંદામણ: ૦.૦૬ હેક્ટર / કલાક ૨) અર્થિંગ: ૦.૧૪ હેક્ટર / કલાક
કિંમત	: ૮૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

આ ઓજાર ખેતરમાંના ઉભા નીંદણ ને નીંદવા માટે વપરાય છે.

એરો બ્લાસ્ટ પંપ

બંધારણ:—

આ મશીનમાં મહત્વના બે સાધન આવેલા હોય છે. ૧) ટાંકી કે જે ૪૦૦ લીટરની ક્ષમતા ધરાવે છે. એ સિવાય પમ્પ, નિયંત્રણ વાલ્વ, ગોઠવણી કરી શકાય એવું હેન્ડલ અને પમ્પના બુચ કે જે રસાયણિક દ્રાવણ છોડવામાં ઉપયોગી થાય છે. આ પમ્પ હવાના દબાણથી કામ કરે છે અને તેમાં વપરાતા દ્રાવણને ખૂબજ નાના કણમાં ખેતરમાંના પાક પર છંટકાવ કરે છે. આ છંટકાવ સ્વાથ દ્વારા કરવામાં આવે છે, કે જે ટ્રેક્ટરની એક બાજુ લગાવેલું હોય છે. સ્વાથનો મહત્વનો ભાગ તેના ફુંવારા પાસેનું બુચ હોય છે કે જે ટ્રેક્ટરની આજુબાજુના વિસ્તારમાં દ્રાવણનો છંટકાવ કરે છે. આ પ્રકારનો પમ્પ ટ્રેક્ટર માં થ્રી-પોઈન્ટથી જોડાયેલો હોય અને પીટીઓ દ્વારા પાવર મેળવે છે. આ દ્રાવણના છંટકાવની દીશા હવાની દિશામાં અને વિસ્તારની પહોળાઈને આધારે ગોઠવવામાં આવે છે.

વિશિષ્ટતા:—

યોગ્યતા	: બગીચાના છોડ, ઉંચા પાક જેમ કે કપાસ, નાળીયરી, અને સૂર્યમુખી
ક્ષેત્રફળ	: ૧૧૦૦×૧૩૦૦×૨૦૫૦ (લં×પ×ઉ)
વિદ્યુત ક્ષમતા	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
વજન	: ૨૩૦ કિલોગ્રામ
ફલો રેટ	: ૧૨૦ લીટર / મીનીટ
પમ્પની સ્વાથ	: ૧૩-૧૫ મી
ક્ષમતા	: ૧.૨-૨.૫ કલાક/હેક્ટર
કિંમત	: ૮૫,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

અમુક બાગાયતી પાક અને ઉંચાઈ ધરાવતા પાક જેવા કે કપાસ, સૂર્યમુખી વગેરેને રાસાયણી દ્રાવણનો છંટકાવ કરીને બચાવવા માટે ઉપયોગી છે.

બુમ સ્પ્રેયર

બંધારણ:—

આ હાઈડ્રોલીક એનર્જી પંપ છે. આ પંપના સ્પ્રેયર માટે ટ્રેક્ટરનાં પીટીઓનો ઉપયોગ થાય છે. સામાન્ય રીતે બુમ સ્પ્રે બે રીતે ગોઠવવામાં આવે છે. જમીન સ્પ્રે બુમ અને ઉપરનો સ્પ્રે બુમ. ઓવરહેડ સ્પ્રે બુમ ઉંચા પાકના ખેતરો બનાવવામાં થાય છે. વાવવા માટે હરોળને ૨.૫ મી. જાડી ટ્રેક્ટર વડે કરવામાં આવે છે. એટલા માટે વાવેલી હરોળની લંબાઈ ૧૮.૨૦ મી. જાડી અને દરેક વાવવાની હરોળ માટે ટ્રેક્ટર દ્વારા થતું કાર્ય દરેક હરોળને અનુસરે છે. આ યંત્ર નાના પાક માટે ઉપયોગ થાય છે. આ સ્પ્રેયરમાં મુખ્ય બે ભાગ હોય જેમાં એક ભાગ ટાંકી હ જે ફાઈબર ગ્લાસ અને પ્લાસ્ટીકની બનેલી હોય તથા પંપ હવા ખેંચી શુદ્ધ કર છે. દબાણ માપવાનું યંત્ર, હવાની ચેમ્બર, એકથી બીજી જગ્યાએ પહોંચાડવાની પાઈપ, સ્પ્રેય બુમ બુચ સાથે જોડાયેલ હોય છે.

વિશિષ્ટતા:—

બુચની સંખ્યા	: ૨૧
છંટકાવનો વિસ્તાર	: ૧૦.૨ મી
બે બુચ વચ્ચેની જગ્યા	: ૪૬૦ મીમી
ટાંકીની ક્ષમતા	: ૪૦૦ લીટર
વજન	: ૧૫૦ કિલોગ્રામ
જમીનની ક્ષમતા	: ૮ હેક્ટર/કલાક
જરૂરીયાત મુજબનો પાવર	: ૩૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
કિંમત	: ૫૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

શાકભાજી, ફુલનાં છોડ વગેરેનો છંટકાવ કરવા માટે તથા ઉંચા જમીનનાં છોડ જેમ કે રૂ, શેરડી, મકાઈ વગેરે માટે.

Created with

માણસ દ્વારા સંચાલિત ખંભે રાખેલું સ્પ્રેયર

બંધારણ:—

નેપસેક સ્પ્રેયર, પંપ અને હવા ચેમ્બર ધરાવે છે. ૯ થી ૨૨.૫ લીટરની ટાંકી હોય છે. તેને ખંભા ઉપર ટકાવી શકાય અથવા તો નળીને હાથમાં રાખીને ટાંકીને ખભે ચડાવી ખેતરમાં ઉપયોગ કરી શકાય. એક સરખું દબાણ મેળવવા માટે પંપ લઈને એકસરખું કાર્ય કરવું જોઈએ.

વિશિષ્ટતા:—

જરીયાતનો પાવર	: એક વ્યક્તિ
ટાંકની ક્ષમતા	: ૯-૨૨.૫ લીટર
પમ્પ સીલીન્ડરનો અંદરનો વ્યાસ	: ૩૯-૪૨ મીમી
પમ્પ સીલીન્ડરની અંદર પીસ્ટોનની સંખ્યા	: એક
દબાણ ચેમ્બરની ક્ષમતા	: ૫૭૨-૬૬૦ એમ.એલ.
દર્શાવેલ કદ	: ૮૭.૨૫ એમ.એલ.
લેન્સની લંબાઈ	: ૭૨૫ મીમી
બુચનો પ્રકાર	: હોલો કોન
છંટકાવનો ખુણો	: ૭૮ ડીગ્રી
ક્ષમતા	: ૦.૭-૧.૦ હેક્ટર / દિવસ
કિંમત	: ૨૫૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

તેનો છંટકાવ કરી વૃક્ષ, છોડ, પાક વગેરેમાંથી જીવાત તથા કિટાણુ દૂર કરવા માટે

ખંભે રાખેલું પાવર સ્પ્રેયર

બંધારણ:-

પંપ હીરોઝોન્ટલી રીતે ડ્રાઈવીંગ મેળવે છે. તેમાં શક્તિવાળું અને દબાણ રોકી શકે તેવું યંત્ર છે. તે બે સીલીન્ડર ધરાવે છે. વી-પેકિંગ ખાસ પ્રકારની સામગ્રી ધરાવે છે. એન્જિનમાં બળતણનું દહન ખુબ જ સામાન્ય રીતે અને ગોઠવી શકાય તેવું હોય છે. આ એન્જિનમાં વધારે પાવર તથા વધારે વજન હોય છે. તેમાં બળતણ તરીકે ગેસોલિનનો ઉપયોગ થાય છે, તથા તે દરેક ૧૮૦૦ ક્રેન્ક રોટેશન માટે ૧ પાવર સ્ટ્રોક ઉત્પન્ન કરે છે. ઓઈલ વાલ્વ વડે દબાણ નિયંત્રણમાં લાવી શકાય છે. સ્પ્રેયીંગનું દબાણ નિયંત્રણમાં લાવી તેમજ બદલાવી શકાય છે. તેની સામગ્રી પણ ખુબ જ સારી અને સહેલાઈથી મેળવી શકાય તેવી હોય છે.

વિશિષ્ટતા:-

લંબાઈ	: ૬૫૦ મીમી
જાડાઈ	: ૪૫૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૫૭૦ મીમી
વજન	: ૯.૮ મીમી
ગેંઝની સંખ્યા	: ૨
સીલીન્ડર	: ૨ નંગ
સ્ટ્રોક	: ૮
છંટકાવની ઘનતા	: ૪.૮-૫.૨ લીટર
દબાણ	: ૨૦-૨૫ કિલોગ્રામ / સેમી ^૨
ક્ષમતા	: ૧.૫ કિલોગ્રામ / કલાક
કિંમત	: ૧૨,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

આ છંટકાવનો ઉપયોગ ભાત, શાકભાજી અને ફળ માંથી કીટકો તથા જંતુ દૂર કર

વર્ટીકલ કન્વેયર રીપર

બંધારણ:—

તેમાં પાકની હારને અલગ કરવાનું, સ્ટાર ચકકર, કાપવા માટેની બ્લેડ, કન્વેયર પટ્ટાની એક જોડ હોય છે. આ પ્રકારનું મશીન પાકને ઉભે ઉભો કાપીને એક છેડેથી નીચે વ્યવસ્થિત હારબંદ, એકસરખો છોડતું જાય છે. માણસો દ્વારા બનાવીને ભેગો પાક કરવો સહેલો બને છે. આપમેળે ચાલતું અને ચાલીને ચલાવી શકાય તથા બેસીને ચલાવી શકાય તેવા રીપર છે. આ પ્રકારના રીપર ઘઉં અને ચોખા માટે ઉપયોગી છે.

વિશિષ્ટતા:—

સાઈઝ	: ૨૫૮૦×૧૮૫૦×૧૨૫૦ મીમી
વજન	: ૮૫ કિલોગ્રામ
ડિવાઈડરની સંખ્યા	: ૬
પાવર	: ૮-૧૦ હોર્સપાવર
ક્ષમતા	: ૦.૨ થી ૦.૪ હેક્ટર/કલાક
કિંમત	: ૧૨,૦૦,૦૦૦/- રૂા.

ઉપયોગ:—

આ મશીન ચોખાના પાકની લણણી માટે વપરાય છે.

સ્વયંસંચાલિત રીપર બાઈન્ડર

બંધારણ:—

આ પ્રકારનાં રીપરનાં કાપવાની રીતે બે પ્રકાર પડે છે. (૧) ડિસ્ક અને (૨) કટર બાર. કાપણી બાદ પાક ઉભે પાકમાં પસાર થઈને બંડલ બંધાતું જાય છે, અને ખેતરમાં છોડતું જતું સાધન છે. આપમેળે ચાલતુ મોડેલ ઉપલબ્ધ છે, પરંતુ તે તેની કિંમતના લીધે પ્રખ્યાત નથી. રીપર બાઈન્ડર ચોખા અને ઘઉં માટે વપરાય છે.

વિશિષ્ટતા:—

માપ	: ૧૬૦૦×૧૮૫૦×૧૨૦૦ મીમી
કાપણીની ઉંચાઈ	: ૮૫ કિલોગ્રામ
કાપણીની લંબાઈ	: ૬
રોપની જરૂરીયાત	: ૧ સ્પૂલ / એકર
એન્જિન પાવર	: ૦.૨ થી ૦.૪ હેકટર/કલાક
બળતણ	: ૨ લિટર/કલાક
ક્ષમતા	: ૦.૪ હેકટર / કલાક
કિંમત	: ૨,૫૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

લણણી અને ધાન્ય પાકોને બાંધવાનું એક સાથે કામ થાય છે. તે ઘઉં, ચોખા, જવ, બાજરા અને અન્ય ધાન્ય પાકો કે જેમની ઉંચાઈ ૮૫ થી ૧૧૦ સે.મી. હોય.

ટ્રેક્ટરથી ચાલતું વર્ટીકલ કન્વેયર રીપર

બંધારણ:—

મશીન ૭૬ મીમી પીચ રેસીપ્રોકેટીંગ કટર બાર, સાત પાકની હારના ભાગ પાડનાર, બે વર્ટીકલ કન્વેયર બેલ્ટ લગ્સ સાથે, પ્રેસર સ્પ્રિંગ્સ, પુલીઓ અને ગીઅર બોક્સ પાવરની આપ લે માટે ધરાવે છે. પાકના ભાગ પાડવાનું ડિવાઈડર આગળ જોડવામાં આવે છે, જ્યાં કટર બાર હોય છે. પાકને જુદા પાડતા ડિવાઈડર પર સ્ટાર ચક્કર લગાડવામાં આવે છે અને તે વચ્ચે આવેલ સાફ્ટ જે ચાલતી સ્થિતિમાં હોય અને કપલીંગ સાફ્ટ કે જ્યાંથી મશીન ટ્રેક્ટરનાં પીટીઓ દ્વારા પાવર લે છે. મશીનની ઉચાઈ ટ્રેક્ટરના હાઈડ્રોલીક પ્રણાલીની મદદથી ગોઠવી શકાય છે. તેમાં પુલીઓ અને સ્ટીલ રોપ હોય છે. પછી પાક કટર બારથી કપાતો જાય છે. તે એકબાજુ બરોબર આડો પડી જાય છે અને એક લાઈન થતી જાય છે.

વિશિષ્ટતા:—

- પાક : ઘઉં અને ચોખા
- પાવર : ૨૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
- સાઈઝ : ૨૩૮૦×૯૯૦×૫૬૦ મીમી
- વજન : ૧૮૦ કિલોગ્રામ
- લંબાઈ : ૨૨૦૦ મીમી
- ક્ષમતા : ૦.૩ થી ૦.૪ હેક્ટર / કલાક
- કિંમત : ૫૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

ઘઉં અને ચોખાની લણણી માટે થાય છે.

કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર

બંધારણ:—

જુદા-જુદા પ્રકારના કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટમાં ૨ થી ૬ મી. લાંબા કટર બાર પ્રાપ્ત છે. તેથી અત્યાર સુધી કોઈ પણ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત તેનું સંશોધન થયું નથી. તેનું કાર્ય કાપવું, કાપણી, વાવલવું અને દાણા ચોખ્ખા કરવાનું છે. તેનો હેડર એકમ, કાપણી માટેનો એકમ અને દાણા અલગ પાડવા માટે તેમજ દાણા ચોખ્ખા દાણા તેમજ તેને એકઠા કરવા માટે ધરાવે છે. હેડરનું કાર્ય પાકને કાપવાનું તેમજ ગ્રેસીંગ સીલીન્ડરમાં લઈ જવાનું છે. રીલ તેને ઘકકો મારે છે અને કટર બાર તેને કાપે છે. સીલીન્ડર અને કોનકેવની વચ્ચે ઘસાવાની ક્રિયાથી પાકનું ગ્રેસીંગ થાય છે. ચોખ્ખા કરવાની પ્રક્રિયામાં બે ચાણણી અને એક પંખો ધરાવે છે.

વિશિષ્ટતા:—

અનુકુળ પાક	: ઘઉં અને ચોખા
પાવર	: ૧૦૫ હોર્સપાવર (ટ્રેક્ટર)
ક્ષેત્રફળ	: ૮૧૬×૪૬૫×૩૮૨ (લં×પ×ઉ)
જાડાઈ	: ૪૩૧૩ મીમી
ક્ષમતા	: ૦.૮-૧.૦ (ઘઉં) અને ૦.૬ (ચોખા) હેક્ટર / કલાક
કિંમત	: ૧૪,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

તેનો ઉપયોગ લણણી અને કાપણીમાં થાય છે.

સ્ટ્રો બેલર (ભુસાની ગાંસડી બનાવતું મશીન / યંત્ર)

બંધારણ:—

તે રીલ જેવુંજ ભુસા ઉપાડવા માટેનું તેમજ ભુસાને ચીપવા માટેનું સાધન ટ્રેક્ટર પીટીઓથી સંચાલિત મશીન છે. તે પોતાની રીતે ભુસાને ખેતરમાંથી રીલની મદદથી ઉપાડે છે. તેમન બેલ ચેમ્બરમાં ફીડરની મદદથી અદલાબદલી કરે છે, અને તેના જુદા જુદા લંબાઈના માપ પ્રમાણે રેસીપ્રોકેટીંગ રીમમાં ભુસાને દબાવવામાં આવે છે. તે પોતાની રીતે ધાતુના વાયર તેમજ નાયલોનના વાયરની ગાંઠ વાળી દે છે.

વિશિષ્ટતા:—

પાવર	: ૩૫ હોર્સપાવર પાવર તથા તેનાથી વધારે (ટ્રેક્ટર)
લંબાઈ	: ૫૫૫૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૨૬૦૦ મીમી
ઉચાઈ	: ૧૯૫૦ મીમી
રીલની પહોળાઈ	: ૧૫૪૦ મીમી
નીડરની સંખ્યા	: ૨
બેલ ચેમ્બરના આડછેદનું ક્ષેત્રફળ	: ૪૦૦×૪૬૦
ટિવનબોક્ષની લંબાઈ	: ૨૨ સ્પુલ
પ્લન્જરની સંખ્યા	: ૭૫ થી ૨૦૦૦ આરપીએમ
પ્લન્જર સ્ટ્રોકની લંબાઈ	: ૭૬૪ મીમી
ફલાયવીલનો વ્યાસ	: ૫૬૦
બ્હીલ ટ્રેડ	: ૨૧૦૦
કિંમત	: ૮,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

સ્ટ્રો બેલરનો ઉપયોગ ભુસાને ચોરસ વિસ્તારમાં ગાંસડી બનાવવા માટે કરવામાં :

સ્ટ્રો કમ્બાઈન

બંધારણ:—

સ્ટ્રો કમ્બાઈન ટ્રેક્ટર માઉન્ટેડ અને ટ્રેક્ટર પીટીઓથી ચાલિત યંત્ર છે. સ્ટ્રો કમ્બાઈન પરંપરાગત શ્રેસરની જેમ જ ફીડીંગ અગર અને બ્રુસીંગ સીલીન્ડર ધરાવે છે. સ્ટ્રો / ભુસા ને બહાર ફેંકે છે અને ગ્રેન કમ્બાઈને છોડેલા હુંઠા સ્ટ્રો કમ્બાઈન દ્વારા ભેગા કરવામાં આવે છે, અને સીલીન્ડરના વક્ર ભાગને મળે છે. ત્યાં તેના (ભુસા અને હુંઠાના) નાના-નાના ટુકડા થાય છે. અને વક્ર ભાગમાંથી પસાર થાય છે. એક કટરબાર (બ્લેડ) નો ઉપયોગ કરીને ઉભા હુંઠા અને ભુસાને કાપવા માટે વપરાય છે, જે કમ્બાઈન હારવેસ્ટરના ઉપયોગ પછી પણ ખેતરમાં રહી જાય છે. ભુસાને વક્ર ભાગ (કોનવેન) માંથી પસાર કરવામાં આવે છે, જ્યાં ફુંકણી / ધમણ (બ્લોઅર) દ્વારા ટ્રોલીમાં ભરવામાં આવે છે જે (ટ્રોલી) આગળની જગ્યાએથી તારવાળી જાળીએથી બંધ કરેલી હોય છે. જેનો ઉપયોગ ભુસામાં રહી ગયેલા અનાજના દાણાને ભેગા કરવા માટે, ભેગા કરેલા દાણાને સફાઈ હેતુથી જાળીમાંથી પસાર કરવામાં આવે છે જે જાળી વક્રભાગ (કોનવેન) ની નીચે રાખવામાં આવેલી હોય છે.

વિશિષ્ટતા:—

અનુકુળ પાક	: ઘઉં
પાવર	: ૩૫ હોર્સપાવર
ક્ષેત્રફળ	: ૪૬૮૦×૧૬૦૦×૧૯૭૦ (લં × પ × ઉ)
કટરબારની પહોળાઈ	: ૨૦૦૦ મીમી
શ્રેસીંગ સીલીન્ડર	: સીલીન્ડર પર લાગેલી કટર બ્લેડ
ક્ષમતા-કટર બ્લેડ	: ૦.૫ (હેક્ટર/કલાક)
સ્ટ્રો એકઠો કરવો	: ૫૫-૬૦ %
દાણાને એકઠા કરવા	: ૩૦ (કિગ્રા / હેક્ટર)
કિંમત	: ૧,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:— કમ્બાઈન દ્વારા લણણી થયા પછી ભુસાને એકઠો કરવા માટે થાય છે.

શ્રબ માસ્ટર

બંધારણ:—

આ ઓજાર ટ્રેક્ટરના પીટીઓ દ્વારા ચલિત કટીંગ બ્લેડ બાર સાથે જોડાયેલી હોય છે. કાટખૂણે પાવરની આપલે કરવા માટે ગીઅર બોક્સ જોડાણ અને ટેલિસ્કોપીક શાફ્ટ, ટ્રેક્ટરના પીટીઓનું ગીઅર બોક્સ સાથે જોડાણ કરે છે. સાઈડ સ્કીડની ગોઠવણ ઘાસની કાપવાની ઉચાઈના નિયંત્રણ માટે કરવામાં આવે છે. આ બાર કે જે કટીંગ બ્લેડ ધરાવે છે તેની ગોઠવણ ગીઅર બોક્સ શાફ્ટ ઉપર થયેલી હોય છે. આથી ગીઅર બોક્સનો ઉભો શાફ્ટ કટરબારને રોટરીમોશન પુરી પાડે છે. જ્યારે બાર આડી / ક્ષિતિજની રેખાને સમાંતર રોટેટ થતી હોય ત્યારે સેન્ટ્રીફ્યુગલ ફોર્સને લીધે કટીંગ પોજીશન ઓપન થાય છે અને કટીંગ શુદ્ધત: અથડામણને લીધે જ થાય છે નહિ કે ધાર દાર બ્લેડ વડે. આ બ્લેડ મીડિયમ કાર્બન સ્ટીલ અને હેવી કાર્બન સ્ટીલની બનેલી હોય છે.

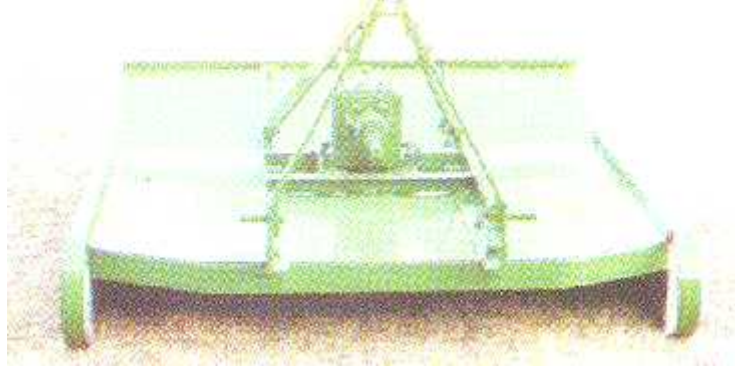
વિશિષ્ટતા:—

ટોટલ એરીયા	: ૨૦૦૦×૧૬૬૦× ૧૦૦૦ (લં × પ × ઉ)
પાવરની જરૂરીયાત	: ૨૫ હોર્સપાવરથી વધારે
બ્લેડની સંખ્યા	: ૨
કપાયેલી પહોળાઈ	: ૧૬૦૦ મીમી
ટોટલ વજન	: ૩૫૦ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૪૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

આ સાધનનો ઉપયોગ ખેતરોમાં, જંગલોમાં કે જ્યાં વર્ષ ઋતુમાં વધારે વૃદ્ધિ થયેલી હોય, હેલીપેડ વગેરે જગ્યાએ કરવામાં આવે છે.

સ્ટબલ શેવર

બંધારણ:-

આ મશીન રોટરી, બ્લેડ, મેઈન ફ્રેમ, પ્લેટ ફોર્મ, ગીયર બોક્સ અને ત્રણ પોઈન્ટ લિકેજ ધરાવે છે. રોટરી બ્લેડ એસેમ્બલ ની ત્રણ બ્લેડ કે જે ઢેંફાને ભાંગે છે અને જમીન પર સામાન ભાગે ફેલાવે છે, કારણ કે બ્લેડની સ્પીડ ખૂબ જ વધારે હોય છે. આ બ્લેડ સિંગીંગ ટાઈપ છે કે જે કઠણ વસ્તુઓ અથવા પથ્થર ઉપરથી છટકીને નીકળી જાય છે, જેથી કરીને બ્લેડમાં કોઈ નુકશાન ન થાય.

વિશિષ્ટતા:-

પાવરની જરૂરીયાત	: ૩૫ હોર્સપાવર કે તેથી વધુ
લંબાઈ	: ૧૬૫૦ મીમી
પહોળાઈ	: ૧૭૪૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૦૩૦ મીમી
બ્લેડની સંખ્યા	: ૩
સ્પીડ રેશીયો	: ૧.૮:૧
બ્લેડની સ્પીડ	: ૭૬ મી / સે
ગ્રાઉન્ડ કલીયરન્સ	: ૨૭૦ મીમી
બ્લેડનું માપ	: ૩૪૦×૮૩×૫ મીમી (લં × પ × ઉ)
વજન	: ૨૬૬ કિલોગ્રામ
કિંમત	: ૩૫,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:-

ટ્રેક્ટરથી ચાલતા સ્ટબલ શેવરનો ઉપયોગ ઘઉં, ચોખા અને ઘાસના મેદાનને તૈયાર કરવામાં માટે થાય છે. આ મશીનના ઉપયોગથી પૈસા, ટાઈમ અને એનર્જીનો બચાવ માટે થાય છે.

વિવિધ પ્રકારનું પાક માટેનું ગ્રેસર

બંધારણ:—

આ ગ્રેસરમાં સીલીન્ડર, ઓસ્સીલેટીંગ બોક્સ, સ્ટ્રો વોલ્કર અને અનાજને વાવલીને સાફ કરવા માટેનું જોડાણ હોય છે. રાસ્પબાર સીલીન્ડર કાસ્ટ આયર્નનું શીટમેટલ અને દાંતાવાળા રેકનું બનેલું હોય છે અને તે મેઈન શાફ્ટ સાથે જોડાયેલું હોય છે કે જે ભારે પેડલ બેરીંગ ઉપર ફરે છે. અલગ-અલગ સાઈઝની ઘણી બધી ગરગડી આ શાફ્ટ સાથે જોડેલી હોય છે, કે જે પાવરની આપ-લે કરે છે, તેની સાથે વાવલવા માટે પંખાનું જોડાણ હોય છે. સીલીન્ડર પંખાની સ્પીડ અને કોનકેવ કલિયરન્સની ગોઠવણ અલગ-અલગ રીતે અને અલગ-અલગ પાકની જરૂરીયાત મુજબ કરવામાં આવે છે.

વિશિષ્ટતા:—

યોગ્યતા	: ઘઉં, ચોખા, જુવાર, ચણા, મકાઈ, સોયાબીન, તુવેર, સૂર્યમુખી વગેરે.
પાવરની જરૂરીયાત	: ૫ હોર્સપાવર ઈલેક્ટ્રીક મોટર / ૭.૫ હોર્સપાવર ડિઝલ એન્જિન
માપ	: ૧૮૫૦×૧૬૫૦×૧૪૫૦ મીમી (લં × પ × ઉ)
વજન	: ૪૬૦ કિલોગ્રામ
ક્ષમતા	: ૧૦૦૦-૧૬૦૦ કિગ્રા / હેક્ટર
કિંમત	: ૧,૦૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:—

આ ગ્રેસરનો ઉપયોગ ઘઉં, ચોખા, જુવાર, ચણા, મકાઈ, સોયાબીન, તુવેર, સૂર્યમુખી વગેરે માટે થાય છે.

અક્ષીય ફલો ચોખા (પેડી) નું શ્રેસર

બંધારણ:—

તે શ્રેસીંગ સીલીન્ડર, કોનકેવ, સીલીન્ડરનું ઢાંકણ, સફાઈ પ્રણાલી અને ફિડીંગ શ્યુટ ધરાવે છે. અક્ષીય ફલોનો મુખ્ય હેતુ તેનાં પાક એકબાજુના અંતથી નાખવામાં આવે છે ને શ્રેસીંગ થઈ ગયા પછી ભુસો બીજી તરફથી નીકળે છે. શ્રેસીંગ દરમિયાન પાક સાડા ત્રણ વખત નળાકાર વર્તુળની બાજુમાં ફરે છે ને અનાજને અલગ પાડે છે. આ શ્રેસીંગ નળાકાર વર્તુળ પેગ પ્રકારનું હોય છે. નળાકાર ઢાંકણમાં સાત લોવર્સ કે જે પાકને અક્ષીય ફેરવતા હોય છે. બે પંખા અને બે ચળણી ચોખ્ખા કરવાની પ્રક્રિયા માટે વપરાય છે.

વિશિષ્ટતા:—

પાવર સ્ત્રોત	: ૩૫ ટ્રેકટર હોર્સપાવર
લંબાઈ	: ૨૦૩૦ મીમી
જાડાઈ	: ૩૦૫૦ મીમી
ઉંચાઈ	: ૧૯૬૦ મીમી
પાક અંદર મશીનમાં નાખવા માટેના પાત્રની લંબાઈ	: ૯૦૫ મીમી
પાક અંદર મશીનમાં નાખવા માટેના પાત્રની જાડાઈ	: ૯૦૫ મીમી
નળાકાર વર્તુળના પ્રકાર	: સ્પાઈક ટુથ
નળાકારની ની જ	: ૧૮-૨૧
પાકના કટકા થઈ ગયા પછીની લંબાઈ	: ૧૨.૫ × ૬૦ લંબાઈ
સ્પાઈકની સંખ્યા	: ૮૦
વજન	: ૭૩૦ કિલોગ્રામ
ક્ષમતા	: ૧૩૦૦ કિગ્રા/ હેક્ટર
કિંમત	: ૭૦,૦૦૦/- રૂ.

ઉપયોગ:— ચોખાના શ્રેસીંગ માટે ઉપયોગમાં લેવાય છે.

Created with

વધુમાં વધુ જુદા જુદા ખેતરના મેકેનીશમ અહીં આપેલ છે.

અ.નં.	સાધનોના નામ	સહાયક પેટર્ન
૧	ટ્રેક્ટર	૪૦ એ.પી.સુધીના ટ્રેક્ટર યંત્રની મુળ કિંમતના ૨૫ % ૪૫૦૦૦/- રૂ. સુધી નિયંત્રિત છે.
૨	સ્વચલિત એન્જિન (પાવર ટીલર)	૮ બીએચપી કે તેનાથી વધારેના પાવર ટીલર પર યંત્રની મુળ કિંમતના ૪૦% અથવા રૂ. ૪૫૦૦૦/- સુધી નિયંત્રિત છે.
૩	સ્વચલિત રીપર, ચોખા ટ્રાન્સપ્લાન્ટર અને તેના જેવા બીજા યંત્રો	યંત્રની મુળ કિંમતના ૨૫ % અથવા રૂ. ૪૦,૦૦૦/- સુધી નિયંત્રિત છે.
૪	ખાસ પ્રકારના પાવરથી ચાલતા યંત્રો	૧) યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૧૫,૦૦૦/- રૂ. સુધી નિયંત્રિત છે. પોટેટો પ્લાન્ટર, પોટેટો ડિગર, સ્ટ્રીપ-ટીલ-ડ્રીલ, ટ્રેક્ટરથી ચાલતું રીપર, મોબાઈલ ફ્રુટ હાર્વેસ્ટર, પાવર વીડર, મીની રાઈસમીલ, કલ્ટીવેટર, મોટર ચલિત કેળાના રેસા બનાવવા માટેનું યંત્ર ૨) યંત્રની મુળકિંમતના ૪૦% અથવા ૨૦,૦૦૦/- રૂ. સુધી નિયંત્રિત છે. ઝીરો ટીલ સીડ ડ્રીલ, રેઈડ્ઝ બેડ પ્લાન્ટર, સુગર કેન હાર્વેસ્ટર, રીગ પીટ ડીગર, પોસ્ટહોલ ડીગર, રોટા વેટર, રીપર, બાઈન્ડર, હેપી સીડર, ન્યુમેટીક વેજી. સીડર
૫	માનવી દ્વારા ચાલતા સાધનો	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૨,૦૦૦/- રૂ.
૬	પ્રાણીઓથી ચાલતા સાધનો	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૨૫૦૦/- રૂ.
૭	પ્રાણીઓ દ્વારા ઉપાડીને ચાલતા સાધનો	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૬,૦૦૦/- રૂ.
૮	વિદ્યુતથી ચાલતા સાધનો (ટ્રેક્ટર, પાવર ટ્રીલર ઓપરેટેડ)	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% ૧૦,૦૦૦/- રૂ. એસેન્ટીયેલ ટ્રેક્ટરથી ચાલતા સાધનો ચાવડા વાળુ/તાવડી વાળુ હળ
૯	વિદ્યુતથી ચાલતુ શ્રે સર	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૧૨,૦૦૦/- રૂ.
૧૦	ડિઝલ કે ઈલેક્ટ્રીક પમ્પની સેટ	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૧૦,૦૦૦/- રૂ. સાધનો માટે
૧૧	કોનો વિડર	એક ખેડૂત દિઠ રૂ. ૩૦૦૦ અથવા યંત્રની મુળ કિંમતના ૪૦ %
૧૨	છોડના રક્ષણમાટેના સાધનો ૧) માનવીથી ચાલતા ૨) વિદ્યુતથી ચાલતા ૩) ટ્રેક્ટર દ્વારા ચાલતા ૪) એરી બ્લાસ્ટ સ્પ્રે	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૮૦૦/- રૂ. યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૨૦૦૦/- રૂ. યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૪૦૦૦/- રૂ. યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા ૨૫,૦૦૦/- રૂ.
૧૩	કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર ખેતીના મુખ્ય સાધનોમાનો એક ભાગ ઉપર મુજબ ખેડૂતના સમુહ દ્વારા હાર્વેસ્ટર નાણાંકીય મદદનીશ સ્વીકાર્ય છે. રજીસ્ટર કોમ્પ્રેટીવ સોસાયટી, કૃષિ ક્રેડીટ સોસાયટી, જુદા-જુદા હેતુ માટે કૃષિ ખેડાણ સોસાયટી, સેલ્ફ હેલ્પ ગ્રુપ દર્શાવેલ કેટલાક સમુહ એનજીઓ ના એક પણ ભાગ નથી.	યંત્રની મુળકિંમતના ૨૫% અથવા રૂ. ૧.૫ લાખ આ પણ કદાચ ઓછા હોય. (ધ્યાનમાં લો વધારે પડતા કમ્બાઈન હાર્વેસ્ટર ૧૨-૧૪ જેટલા કટરબાર ધરાવતા હોય છે.) મોટા ભાગના ખેડૂતો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા ટ્રેક્ટરોની કિંમત રૂ. ૭ લાખ થી રૂ. ૯ લાખ જેટલી હોય છે.

Created with

રાજ્યમાં ખેત મશીનરી અને સાધનોના ઉત્પાદકોની યાદી

ગુજરાત રાજ્ય

- ૧) એ.જી. એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
ક્રિષ્ના પાર્ક હોટલની બાજુમાં, ગોંડલ રોડ, એન.એચ. ૮-બી,વાવડી, રાજકોટ-૪.
- ૨) ખેતીની વસ્તુઓની પ્રક્રિયાનો ઈજનેરી વિભાગ
(એ.પી.પી.ઈ.) આણંદ કૃષિ વિશ્વવિદ્યાલય, આણંદ-૩૮૮૧૧૦
- ૩) કૃષિ ઓજાર સંશોધન કેન્દ્ર
સુરુચી મેદાન, પી.ઓ.બોક્ષ નં ૪, બારડોલી-૩૮૪૬૦૧
- ૪) અલ્મીદત્ય એગ્રો પ્રોડક્ટસ
૧૭- ભકિતનગર, સ્ટેશન પ્લોટ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૨
- ૫) અંકુર સાઈન્ટીફિક એનર્જી ટેકનોલોજીસ પ્રા.લી.
જુના સમા જકાતનાકાની બાજુમાં, વડોદરા-૩૮૦૦૦૮
- ૬) બરોડા અપ્લાઈન્સીસ
૮૮૬-એ, જી.આઈ.ડી.સી., મકરપુરા, બરોડા- ૩૮૦૦૧૦
- ૭) ભવાની ટ્રેક્ટર પ્લાઉ
ભવાની ચેમ્બર્સ, આશ્રમરોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯
- ૮) ચૌધરી ડીઝાઈનર એન્ડ ફેબ્રિકેટર્સ
પ્લોટ નં. ૨૧૦૩, જી.આઈ.ડી.સી. ફેઈઝ, વટવાપ અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬
- ૯) ધારા ઈજનેરી
ચંદ્રા કોલોનીની બાજુમાં, લો કોલેજની પાછળ, એલીસબ્રીજ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬
- ૧૦) શક્તિ એનર્જી ઈકવીપમેન્ટ
પ્લોટ નં. ૨૧૧૩, ફેઈઝ-૩, જી.આઈ.ડી.સી., વટવા, અમદાવાદ
- ૧૧) ફિલ્ક વર્ધી ઈકવીપમેન્ટ પ્રા.લી.
પટેલ ફાર્મ, રાલ્સોન ટાયરની સામે, ગોડાઉન- ભારીયા કુવા,
એન.એચ.-૮, લમ્બા, અમદાવાદ-૩૮૨૪૦૫
- ૧૨) ગીતા ફર્નીચર
એ-૧૦૫, બી.જી. ટાવર, દેલ્હી દરવાજા, શાહીબાગ રોડ, અમદાવાદ
- ૧૩) ગુજરાત એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કો.લી.
ખેત ઉદ્યોગ ભવન, હાઈકોર્ટની સામે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧

- ૧૪) ગુજરાત એનર્જી ડેવલોપમેન્ટ એજન્સી લી.
બીજોમાળ, સુરજ પ્લાઝા, સયાજી ગંજ, વડોદરા-૩૯૦૦૦૭
- ૧૫) ઈન્ટરનેશનલ એન્જીનીયરીંગ અને ટ્રેડીંગ કંપની.
યુ/પ, ભગવતી કોમ્પ્લેક્સ, મહાલક્ષ્મી, જૈન મરચન્ટ, પાલડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૭
- ૧૬) જયોતી લી.
ઉદ્યોગ વિસ્તાર, પી.ઓ. રસાયણ ફેક્ટરી, વડોદરા-૩૯૦૦૦૩
- ૧૭) જયોતી માર્કેટીંગ એન્ડ પ્રોડક્ટસ લી.
ભોમ્બે શોર્પીંગ સેન્ટર, રેસકોર્સ, વડોદરા-૩૯૦૦૦૫
- ૧૮) ખાદી ગ્રામઉદ્યોગ પ્રયોગ સમિતી.
ગાંધી આશ્રમ, અમદાવાદ
- ૧૯) મહાકાલી સેવીંગ મશીન આઈરન વર્ક્સ
સ્ટેશન રોડ, દહાગામ-૩૮૨૩૦૫ અમદાવાદ
- ૨૦) માર્ટીન એન્જીનીયરીંગ કંપની
હાઈ-વે, ઉજા-૩૮૪૧૭૦
- ૨૧) મેક-કી-કો.
૧-૭, જી.આઈ.ડી.સી., ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ટાઉનશીપ, વટવા, અમદાવાદ-૩૮૨૪૪૫
- ૨૨) નર્મદા મેકપ્લાન્ટર ડ્રિપ ઈરીગેશન સીસ્ટમ્સ લી.
૨૧, શ્રી ક્રિષ્ના સેન્ટર, ઉજો માળ, મીઠાકલી છ રસ્તા, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯
- ૨૩) નવકાર એન્જીનીયર્સ
ગુપ્તાનગર બસસ્ટોપ, ગુપ્તાનગર, વાસના, આદાવાદ-૩૮૦૦૦૭
- ૨૪) નીતિન મશીન ટૂલ્સ પા.લી.
એ.જી.આઈ. ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ૮૦ ફુટ રોડ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૩
- ૨૫) એન.આર.જી. ટેકનોલોજીસ
૯૮૯/૫, જી.આઈ.ડી.સી. એસ્ટેટ, મકરપુરા, મકરપુરા બસ ડીપોની સામે, વડોદરા-૩૯૦૦૧૦
- ૨૬) પરમાર આયર્ન વર્ક્સ
નવા બસ સ્ટેન્ડની બાજુમાં, જસદણ, રાજકોટ.
- ૨૭) રૂરલ ઈજનેરી સ્કુલ
રોજમાલ, ગઢડા-એટ રોજમાલ, તાલુકો સ્વામીના જીલ્લો: ભાવનગર

- ૨૮) સાબર એન્ટરપ્રાઈઝીસ
૬૦૩/૬૦૫, છટ્ટો માળ, આત્મા હાઉસ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯
- ૨૯) સરદાર પટેલ પુનઃપ્રાપ્ય શક્તિ સંશોધન સંસ્થા ટક.ચભચયલ
પી.ઓ.બોક્ષ નં. - ૨, વલ્લભ વિદ્યાનગર - ૩૮૮૧૨૦
- ૩૦) સયાલા તાલુકા ખાદી
ગ્રામોદ્યોગ સેવા મંડળ, એટ કોઠરીયા, રાજકોટ.
- ૩૧) સિન્ટેક્ષ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લીમીટેડ
પ્લાસ્ટીક ડિવીઝન, કલોલ-૩૮૨૭૨૧
- ૩૨) સોલર એનર્જી ડેવલોપમેન્ટ એન્ડ સર્વિસ
સદક ફળિયા, પાનેરા, પારડી જીલ્લો વલસાડ-૩૯૬૦૦૧
- ૩૩) ક.ચભચય
પો.બોક્ષ નં. - ૨, વલ્લભ વિદ્યાનગર - ૩૮૮૧૨૦
- ૩૪) સ્ટીલ હેક્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
૯ એ/૧, જી.આઈ.ડી.સી. એસ્ટેટ, વિઠ્ઠલ ઉદ્યોગનગર, આણંદ-૩૮૮૧૨૧
- ૩૫) સુર્યા ઈન્ટરનેશનલ
"સુર્યા" ૧૫૯, કેન્યાનગર, ન્યુસમા રોડ, વડોદરા-૩૯૦૦૦૮
- ૩૬) ઉર્મિ સોલર સિસ્ટમ લીમીટેડ
૨૧૧૩-જી.આઈ.ડી.સી., ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ફેઝ-૩, વટવા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૨૫
- ૩૭) વરૂણા પમ્પ્સ
ફોર્જ એન્ડ બ્લોઅર ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લીમીટેડ, નરોડા રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૨૫
- ૩૮) વાર્મ સ્ટ્રીમ
પી.ઓ. બોક્ષ નં. ૨૨, આણંદ સોજીત્રા રોડ, વિઠ્ઠલ ઉદ્યોગ નગર, આણંદ-૩૮૮૧૨૧.
- ૩૯) યંત્ર વિદ્યાલય
સુરૂચિ કેમ્પસ, બારડોલી, જીલ્લો: સુરત
- ૪૦) અંબિકા કલ્ટીવેટર
આંબાવાડી, ગામ-નારોલ, અમદાવાદ.
- ૪૧) અંબિકા ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
શક્તિ એસ્ટેટ નજીક, ઈસાનપુર, જો ગાર્ડનની સામે, અમદાવાદ.

Created with

- ૪૨) ભવાની કલ્ટીવેટર્સ
ભવાની એસ્ટેટ, સરખેજ, અમદાવાદ.
- ૪૩) ઈ.પી.સી. ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લીમીટેડ
૬૩, સરોવર કોમ્પ્લેક્ષ, જૈન મંદિરની પાછળ, અમદાવાદ.
- ૪૪) ગ્રીન ફિલ્ડ ઈરીગેશન
હર્સિલ ચેમ્બર, પહેલો માળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ.
- ૪૫) સિલ્વર સ્પ્રિંગ
સ્વસ્તિક રોડ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ.
- ૪૬) ન્યુમેક એન્જીનીયરીંગ વર્ક્સ
૨૮- તિરૂપતી એસ્ટેટ, સરસપુર, અમદાવાદ.
- ૪૭) પાન એડિસન્સ પમ્પ્સ
૩- મનોરથ એસ્ટેટ, સરસપુર, અમદાવાદ.
- ૪૮) ટાફે ટ્રેક્ટર્સ એન્ડ ફાર્મ ઈકવીપમેન્ટ લીમીટેડ
એ/૪, સમિપ, અમદાવાદ.
- ૪૯) થોમ્સન એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
૮૨/૨, ફેઝ-૧, જી.આઈ.ડી.સી., અમદાવાદ.
- ૫૦) શુભ સંચાર (ભારત) પ્રાઈવેટ લીમીટેડ.
કલાસીક ચેમ્બર, નવરંગપુરા, અમદાવાદ.
- ૫૧) ઉમિયા એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
૫૨-૫૩૬, જી.આઈ.ડી.સી. એસ્ટેટ, વિસનગર
- ૫૨) ઉમા શ્રેસર ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
૩૫, જી.આઈ.ડી.સી. એસ્ટેટ, વિસનગર
- ૫૩) નગરીયા એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
ખારલુ રોડ, જી.આઈ.ડી.સી. એસ્ટેટ, વિસનગર
- ૫૪) કિશાન એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રી
અંબિકા ટ્રેક્ટરની સામે, વિસનગર
- ૫૫) અંબિકા એગ્રો ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
ગોંડલ રોડ, રાજકોટ.